Evanjelická Bratislava

4
2021
December
Ročník 48

Evanjelická Bratislava č. 4/2021 – December; ročník 48

Jozef Kováč Hrachovský: - - - Pozdrav vianočný i novoročný 1
Martin Šefranko: - - - - - - - - Boh si od nás nedrží odstup 2
Emil Boleslav Lukáč: - - - - - - Zmysel inkarnácie 5
Vlasta Okoličányová: - - - - - Kostolná myš a sviečka z včelieho vosku 6
Michal Slavka: - - - - - - - - - - „Ak“ 8
Martina Bednáriková: - - - - Vianočná modlitba 8
Vlastislav Svoboda: - - - - - - Spisovateľka a poetka Júlia Katarína Hausmannová 9
Mária Šebestová: - - - - - - - - Sústredenie detského orchestríka 12
Milan Jakš: - - - - - - - - - - - - Za Tebou, Pane 15
Viola Fronková: - - - - - - - - - Tvrdohlavý študent Ján Vecan st. (1921 – 1999) 16
Ester Popiková: - - - - - - - - - Víkendovka konfirmandov a Mladšieho dorastu 20
Zuzana Dzielavová: - - - - - - Teambuilding a vzdelávanie tímov dorastu 22
- Biblické hodiny 24
Eva Bachletová: - - - - - - - - - Žiť v Kristovi a svedčiť (Rozhovor s Violou Fronkovou) 25
- Kto je Ježiš Kristus? 38
Martin Vargovčák: - - - - - - - Martin Luther a jeho chorál „Hrad prepevný je Pán Boh náš“ 39
Jozef Kováč: - - - - - - - - - - - - Navštívili nás hostia z Fínskej luteránskej misie 44
Zbor biskupov ECAV: - - - - - Vyhlásenie k obžalobe fínskej kresťanskodemokratickej poslankyne 46
- **Knihy do vašej pozornosti** 47
- **Niilo & Päivi Räsänen:**
- A čo tak manželstvo? A čo tak interrupcia? A čo tak eutanázia?
- **Štěpán Rucki:** Ve víru evoluce
- Pán Boh má veselých ľudí rád 49
- Z aktivít Strediska evanjelickej diakonie 49
- Fotoreport 50

Evanjelická Bratislava
Periodicita: občasník
Údaje o vydavateľovi:
Názov: Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Bratislava Legionárska
Sídlo: Legionárska 4, 811 07 Bratislava, IČO 42267145
Korešpondenčná adresa:
Legionárska 4, 811 07 Bratislava;
legionarska.ba@gmail.com
Tel.: 02/555 711 95
www.legionarska.sk
Dátum vydania: 18. december 2021
č. 4/2021; ročník 48

Cena výtlačku: nepredajné
Evidenčné číslo: EV 4391/11
ISSN 1338-7936
Redakčná rada: Jozef Budaj, Jozef Kováč, Kristína Matúšková, Ondrej Majling, Viera Macháčková, Matej Trepáč, Martin Šefranko – zodpovedný redaktor
Obálka: Advent v Stredisku evanjelickej diakonie na Partizánskej ulici v Bratislave
Grafický dizajn: Karol Prudil
Tlač: TYPIN – polygrafické služby

Pozdrav vianočný i novoročný

Kým Adventu sa skončí tichý, vzácny čas,
skôr než zasadnete k vianočnému stolu,
túžim, milí, túžim pozdraviť si Vás,
zaželať, aby Vás Pán zbavil starostí a bôľu –
aby Váš domec bol samá rozprávková krása,
aby Vám šťastím srdcia horeli i oči i tváre,
ako bábike, čo s anjelikom na stromčeku pohráva sa,
ako mladuche, čo si chystá veniec v rozkvitnutom jare.

A ak ste nechtiac zabudli dakoho v srdci zavrieť hneď,
a ak ste nedali azda dosť vianočného tepla iným cítiť,
radujete sa, prosím, Pán v svoju lásku zavrel celý svet,
Pán svojou láskou bude všetkých zabudnutých sýtiť.

Jedno by ste, pravda, z mysle pustiť nemali a nemuseli:
Či pre Pána v srdci Vašom tepla a miesta dosť?
Bez Neho by ste totiž tých večných Vianoc nikdy neuzreli,
bez Neho by ste nikdy nepristáli v cieli,
raz bol by z Vás iba uplakaný, vyhostený hosť.

Keď potom prežijete s požehnaním týchto Vianoc čas,
nezabudnite, prosím, ani ten posledný deň decembrový.
Zvlášť, keď minútku – dve po polnoci,
Pán na loď pozve a k sebe posadí si Vás.
Proste Ho potom, prosím, neúnavne, nech s vierou srdce znoví
a v hruď zakotví navždy statočnosť a nehu.
Nech iba láska k ľuďom sála z Vašich očí
a potom nech si Vás už vezie šťastných ku druhému brehu.

Jozef Kováč Hrachovský, ev. a. v. farár

(otec presbytera nášho cirkevného zboru. Pôsobil v cirkevnom zbore Hrachovo, kde v decembri 1964 napísal tento vianočný a novoročný pozdrav svojim milým cirkevníkom a priateľom.)

Boh si od nás nedrží odstup

Lukáš 2, 1 – 14: *„V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. Tento prvý popis bol vtedy, keď sýrskym vladárom bol Kyrenios. Išli preto všetci, aby sa dali zapísať, každý do svojho mesta. Vybral sa teda aj Jozef z Galiley z mesta Nazareta do Judska do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, pretože bol z domu a z rodu Dávidovho, aby sa dal zapísať so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v požehnanom stave. Keď tam boli, naplnili sa dni, aby porodila. I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula Ho plienkami a uložila v jasliach, lebo v nocľaháreni pre nich nebolo miesto. A boli v tom kraji pastieri, ktorí nocovali na poli a strážili si v noci stádo. A hľa, anjel Pánov postavil sa vedľa nich a sláva Pánova ich osvietila. I báli sa bázňou veľkou. Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jasliach. A hneď s anjelom sa zjavilo množstvo rytierstva nebeského, ktorí chválili Boha a volali: Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“*

Milí bratia, milé sestry, drahí priatelia,

v čase prvých Vianoc svet ovplyvnil rozkaz cisára. Vlaňajšie i tohoročné Vianoce ovplyvňuje svet koronavírus. Zdá sa, že nás drží v hrsti. Jedným z kľúčových faktorov v boji proti nemu sa stal odstup.

Odstup sa dotýka aj v cirkvi. Ani nás, kresťanov, neobišlo:

- minimalizovanie blízkeho kontaktu,
- vyhýbanie sa bežným pozdravom ako napríklad podanie ruky,
- udržiavanie vzdialenosti.

Neobišiel nás odstup. A napriek tomu sú Vianoce. Sviatky krásne nie kvôli fascinujúcej svetelnej výzdobe, krásne nie pre skvelú vôňu toho, čo je pripravené na slávnostne prestretom stole. Navzdory povinnému sociálnemu odstupu sú Vianoce krásne, lebo Boh si od nás nedrží odstup.

Vianoce sú príbehom o Bohu, ktorý je Láska – čistá, nesebecká. Takáto láska si nedrží odstup. On, zdroj lásky, prameň života, prišiel medzi nás, k nám – do nášho padlého sveta. My, v dôsledku porušenosti sveta, nie sme imúnni voči zlému – ani voči nákaze chorobami. Svätý Boh je čistá láska, ktorá si od nás nedrží a nechce mať od nás odstup.

To my, ľudské pokolenie, sa pokúšame vymedziť Bohu hranice pôsobenia. Už keď si v dieťati v Betleheme vyhľadal cestu k nám, nik Ho nepoznal a nik pre Neho nemal miesto. Neodbytná láska, ktorá si nedrží odstup je pre nás priveľa. Kontrastuje s plytkosťou nášho srdca, našou hriešnosťou. Čistá láska, ktorá si nedrží odstup – to je pre nás príliš. Preto musela preč. Skončila na kríži.

Sme majstri v snahe Boha vykázať, vymedziť Mu miesto pôsobenia. Naučiť Ho, čo je to odstup. Niektorí by Ho chceli usídliť na oblaky, ďaleko do neba. Alebo von, do prírody – iste poznáte tvrdenie: Stretávam Boha v prírode. Iní by Ho umiestnili všade – čo reálne znamená: nikde. Ďalším stačí, keď sa s Ním raz – dva razy do roka stretnú v kostole.

Každopádne: Boh by mal chápať, že treba zachovávať odstup.

No s Bohom Biblie to nie je také jednoduché.

On sa len tak neprechádza vesmírom. Nedrží odstup. Prichádza k nám. V Ježišovi nám je blízky. Skláňa sa k nám. Obetuje sa pre nás. – To je jadro kresťanstva.

Nemôžeme Ho zahnať, vymedziť Mu hranice. Lebo On je láska, prameň lásky, podstatou ktorej je byť blízko. Boh si od nás nedrží, nechce držať odstup.

Nepohŕda nami. Je pri nás tak blízko, že leží v biednych jasliach. To, že je „*obvinutý plienkami*", je biblickou výpoveďou o tom, že svet je obvinutý láskou. Na to, že svet obopína Božia láska, poukazuje dieťa v jasliach. Dieťa nemôže mať odstup. Láska nemôže žiť ďaleko a chladne, podstatou lásky je, že je blízka a hrejivá.

Naša skúsenosť je iná. Ešte aj vo vzťahoch, o ktorých sa nazdávame, že ide o lásku neraz prevažuje konflikt, smútok, žiaľ, bolesť, strata. Vo svete to nevyzerá tak, že láska je to najväčšie. A tohto roku už vôbec nie. Zdá sa, že najväčšia je pohroma pandémie, ktorá mnohých oberá o spoločenstvo, o živobytie, o zdravie, o blízkych, o časný život.

Práve dieťa obvinuté v plienkach ležiace v jasliach ukazuje, že láska je to najväčšie. Hoci Ježiša nik nepoznal, nikto pre Neho nemal miesto, Boh – láska naplní svoj zámer, napriek všetkým prekážkam.

Navzdory všetkým ťažkostiam: Vianoce boli – Vianoce sú a ich posolstvo: Boh si od nás nedrží odstup, platí.

Boh nástojčivo prichádza – aj tam, kde by sme Ho najradšej nechceli vidieť či pochopiť.

Ostatne, naše slová sú primalé, aby vystihli Božiu lásku, ktorá sa nenechá odohnať. Je nástojčivá, ako len láska môže byť. Neprichádza k nám s mocou a násilím, ale citlivo a bezbranne – v dieťati v jasliach – vydanom nám do rúk.

V Ježišovi prichádza ku tebe, ku mne Boh. Boh ktorý si od nás nedrží odstup. Prichádza ako zraniteľné malé dieťa, ktoré chce byť nami prijaté, oslovuje nás a pozýva k láske, k starostlivému záujmu, k blízkosti.

Keď toho času zachovávame vzájomný odstup, je to z dôvodu starostlivosti jedných o druhých. Práve dodržiavaním odstupu si vyjadrujeme, že nie sme si ľahostajní, ale blízki.

Blízky je nám aj Boh. On si od nás nedrží odstup. Prichádza k nám a volá nás k životu neseného láskou, nefalšovaným záujmom, blízkosťou sŕdc.

Práve takýto život prináša dieťa v jasliach, k takémuto životu lásky, pomoci, blízkosti pozýva aj nás.

Lásku, vzájomnú starostlivosť, pomoc a blízkosť sŕdc potrebujeme v tomto ťažkom období a budeme ju potrebovať aj nadchádzajúcom čase. A keď sa prichytíme, že sme nervózni, otrávení, smutní a nahnevaní, myslime na dieťa v jasliach, v ktorom k nám prišiel Boh navzdory všetkým prekážkam. Dajme sa Ním pozvať k láske, nefalšovanému záujmu a blízkosti. Lebo Boh si od nás nedrží – nechce držať odstup. Láska nemôže žiť ďaleko a chladne, podstatou lásky je, blízkosť a teplo. Ak sa jej otvárame, ona spôsobuje, že i my ľudia sa stávame vzájomne bližší – a to napriek všetkej v súčasnosti nevyhnutnej dezinfekcii, respirátorom na tvári a sociálnemu odstupu.

Boh si od nás nedrží odstup. Práve skrze lásku, ktorú nám Boh daroval v Pánovi Ježišovi, sme si bližší – navzdory všetkým zložitým okolnostiam.

Otvárajme sa Božej láske – Bohu, ktorý si od nás nedrží odstup. Amen.

Použitím myšlienok Th. R. Rasmussena: ***Martin Šefranko, zborový farár***

Zmysel inkarnácie

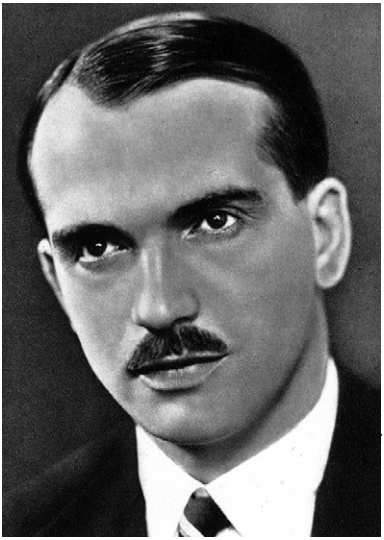

Ty vtelil si sa v človeka,
by naša vina odveká
bola nám odpustená.
Jak tesár nízky, chudobný
bol si nám telom podobný,
len hriech Ťa v moci nemá.
A za nás si mrel na kríži,
v človeku: Boh sám Najvyšší,
Výkupu svätá cena.

*(*1. 11. 1900 – †14. 9. 1979, ev. kňaz, básnik, prekladateľ a učiteľ)*

Kostolná myš a sviečka z včelieho vosku

Bola raz jedna chudobná kostolná myš, ktorá žila v jednom veľkom, peknom, ale studenom kostole. Bohužiaľ, bolo tu len málo toho, čo sa dalo zožrať, preto malá myška jedného adventného dňa hneď spozornela, keď sa po kostole začala šíriť sladká medová vôňa: „Hm“, začuchala malá myš. „Odkiaľ sa berie táto nádherná vôňa?“ A išla za svojím nosom.

Netrvalo dlho a už stála kostolná myš pred veľkou sviečkou z včelieho vosku, ktorá bola vystavená medzi jedľovými vetvičkami. „Och, krásne voniaš!“ povedala myška. „A keby si tak videla, ako svietim!“, odpovedala sviečka.

„To by som raz rada chcela uvidieť“, povedala myška.“ Ja bývam v kostole len vtedy keď už nesvietia žiadne svetlá.“ Preto sa sviečka z včelieho vosku rozhodla, že by raz chcela svietiť len pre samotnú kostolnú myš. A tak sa aj skutočne stalo.

Jedného večera, keď bolo po bohoslužbách, si podržala sviečka malú iskierku zo svojej žiary vo svojom knôte, aby celkom nezhasla. Keď už sa po nej nikto viac nepozeral, začala znovu horieť, zažatá pomocou prievanu. Keď ju chudobná kostolná myš v tom veľkom tmavom kostole uvidela, nedokázala zo seba vydať ani hlások. Takýto kostol ešte myška nikdy nevidela. Malý plamienok sviečky premenil temnotu priestoru na zázračnú hru svetla a tieňa.“ Och, to je pekné!“, zapišťala myšička a utekala ku voskovej sviečke. V jej blízkosti bolo celkom jasno. A tej úbohej kostolnej myške bolo tam pri sviečke tak príjemne teplo, ako jej býva len v lete na teplom kameni. „Ďakujem ti“, zašepkala myška sviečke. „Ďakujem, takto krásne ešte v mojom kostole nikdy nebolo!“

Sviečka sa tomu zasmiala a skoro vznikol dojem, že je pri tom smiechu menšia. Myš sedela dlho pri sviečke. Bolo tam teplo, jasno a pekne. Tú noc si úbohá kostolná myš vychutnávala. Bolo jej tak, akoby sa kúpala v tom svetle a teple sviečky. Nakoniec sa ale myška preľakla:“ Ty si sa celkom zmenšila!“ zapišťala myška.

„To si si všimla až teraz?“, odpovedala sviečka tichým hlasom. „Poď sem, chcem ti prezradiť jedno tajomstvo,“ zašepkala. A myška zaostrila svoje uši.

Sviečka začala rozprávať: „Myška, šťastie je horieť a zhasnúť. Rozumieš tomu?“ Myška nechápavo potriasla hlavou.

„To, čo sme teraz spolu zažili, myška, to sa mohlo udiať len preto, že som sa nebála toho, že sa zmenším. Keby som chcela zostať veľkou, peknou, voňavou sviečkou, nikdy by som nemohla uzrieť to šťastie v tvojich tmavých myšacích očiach. Nikdy by som spolu s tebou neprežila tvoju radosť, keby som nebola ponechala tlieť tú malú iskierku v knôte a keby som pre teba nehorela. Bez môjho svietenia by bol kostol teraz tmavý a studený a nebol by teplý a rozjasnený.“

„Tomu rozumiem“, povedala kostolná myš. „Pretože horíš a zmenšuješ sa, to je pre mňa pekné a robí mi to radosť. Daruješ sa mi tým, že mi dávaš svetlo a teplo.“

„To si pekne povedala“, odpovedala sviečka. „Áno, ja sa ti darujem, aby si bola šťastná.“

Veľkými očami sa pozerala myška na stále viac sa zmenšujúcu sviečku. „Šťastie je horieť a zhasnúť“, mrmlala si.

Sviečka sa sklonila a ešte raz jasnejšie zažiarila. Jej svetelný lúč padol na tvár ukrižovaného Ježiša, ktorý visel vyrezaný z dreva na oltárnom kríži. Kostolnej myši sa skoro zazdalo, že sa zasmial. A aj neskôr sa často malej myške stávalo, že sa v tichých okamihoch pozerávala na Ježiša, keď jej prišla na myseľ vosková sviečka a napadla jej pritom myšlienka: „Darujem sa ti, aby si bola šťastná!“

Preklad z nemčiny ***Vlasta Okoličányová***

„Ak“

Ak by som ráno oslepol, poslednú túžbu splň mi;
nech hviezdu vidím betlehemskú nad našimi stáť humny.

Ak by som hluchým mal byť dnes,
v prosbe sa srdce schveje:
v hluchnúcom uchu anjelskej
piesne nech akord zneje.

Ak majú nohy zmeravieť,
žiadam si, milý Pane,
nech pobiede sa dotiahnem
s pastiermi k Tvojej bráne.

Tam čakať budem na Ruky,
čo oči nám vymenia
všetkým, ktorí sme čakali
na ráno Narodenia!

Michal Slavka
*(*15. 8. 1921 – 8. 8. 2016, básnik,*
znalec života a diela sestier Royových,
obnovovateľ časopisu Cestou Svetla)

Vianočná modlitba

Nebeský Otče,

chcem sa Ti dnes poďakovať za všetky dary, ktoré si mi dal:

1. Viera – Sme spasení vďaka Tvojej milosti skrze vieru; a to nie je z nás, je to Boží dar: nie zo skutkov, aby sa nik z nás nevystatoval. (Efezským 2, 8 – 9) Vďaka Ti, Bože!

2. Nádej – Všetko, čo bolo kedysi napísané, bolo napísané nám na poučenie, aby sme skrze trpezlivosť a útechu z Písma mali nádej. (Rímskym 15, 4) Vďaka Ti, Bože!

3. Láska – V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. (1. Jánov 4, 17 – 18) Vďaka Ti, Bože!

4. Odpustenie – Ale ak vyznávame svoje hriechy, Ty si verný a spravodlivý: odpustíš nám hriechy a očistíš nás od každej neprávosti. (1. Jánov 1, 9) Vďaka Ti, Bože!

5. Milosrdenstvo – Buďme milosrdní, ako si milosrdný Ty, náš Otec! (Lukáš 6, 36) Vďaka Ti, Bože!

6. Dobrota – Buďme k sebe navzájom láskaví a milosrdní, navzájom si odpúšťajme, ako aj nám odpustil Boh v Kristovi! (Efezským 4, 32) Vďaka Ti, Bože!

7. Štedrosť – Buďme vo všetkom obohatení, na všestrannú štedrosť, a tak sa bude naším prostredníctvom vzdávať vďaka Bohu. (2. Korintským 9, 11) Vďaka Ti, Bože!

8. Súcit – Napokon buďme všetci jednomyseľní, súcitní, bratsky sa milujme! Buďme milosrdní a pokorní! (1. Petra 3, 8) Vďaka Ti, Bože!

9. Radosť – V nádeji sa radujme, v súžení buďme trpezliví, v modlitbe vytrvalí. (Rímskym 12, 12) Vďaka Ti, Bože!

10. Spása – Ježiš nám hovorí: „Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa." (Ján 14, 6) Vďaka Ti, Bože!

11. Poslušnosť – A slovo aj uskutočňujme, nebuďme len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba. Buďme uskutočňovateľmi diela. (Jakub 1, 22; Jakub 1, 25) Vďaka Ti, Bože!

12. Život – Ty si prišiel, aby sme mali život a aby sme ho mali hojnejšie. (Ján 10, 10) Vďaka Ti, Bože!

Amen. ***Martina Bednáriková,*** *zdroj: zachej.sk*

Spisovateľka a poetka Júlia Katarína Hausmannová

(19. marca 1826, Riga, Lotyšsko – 15. augusta 1901, Võsu, Estónsko)

Pred stodvadsiatimi rokmi zomrela Júlia Hausmannová. Je autorkou piesne „Za ruku veď ma, Pane" (Ev. spevník č. 484). Melódiu k nej zložil Friedrich Silcher v roku 1842. Táto pieseň je obľúbená v zboroch evanjelických cirkví a vo svete vôbec.

Prvý raz text tejto piesne uverejnil v roku 1862 v zbierke piesní „Tichí v kraji“ *(pozn. red.: por. Žalm 35, 20)* farár českého luteránskeho zboru v Berlíne Gustáv Knak. Preklad „Ó, ujmi ruku moji a veď mne sám, na cestě zde a v boji, ať neklesám!“ prebásnil Josef Baštecký.

Táto obľúbená pieseň sa neraz spieva na pohreboch, pri konfirmáciách a na počiatku cesty životom. Je modlitbou človeka, ktorý kladie svoj život do milostivých rúk Božích a dôveruje Jeho vedeniu.

Júlia Hausmannová sa narodila ako piata zo šiestich dcér stredoškolského učiteľa Johannesa Michaela von Hausmanna a jeho manželky Júlie, rodenej von Magnus. Detstvo a mladosť strávila v Mitau (lotyšsky: Jelgava) v Kurónsku (*pozn.: historické územie v dnešnom Lotyšsku, ktorého menšia časť leží v súčasnej Litve*). O tomto období života sa toho vie len málo. Je známe iba to, že pastor Theodor Neander, ktorý Júliu krstil a vzdelával v luteránstve, jej dal podnet k povedomému životu v kresťanskej viere. To sa mimo iného prejavilo i tým, že písala duchovnú poéziu.

Jej priateľka Oľga von Karp nadviazala v roku 1862 kontakt s berlínskym pastorom Gustávom Knakom, ktorý vydal Júliine básne pod názvom Kvety mája – Piesne tichej v kraji. Publikácia mala veľký úspech a dočkala sa niekoľkých vydaní. Júlia darovala výťažok sociálnym inštitúciám v Berlíne a Hongkongu. Júliina sestra Johanna – organistka, získala v roku 1864 miesto v anglikánskej farnosti v Biarritzi (južné Francúzsko) a Júliu vzala so sebou.

V roku 1899 vydala Júlia 700 stránkovú knihu so stručnými úvahami pre služobníkov v cirkvi a nazvala ich Domáci chlieb – Jednoduché ranné a večerné pobožnosti.

Júlia po celý život pracovala ako vychovávateľka alebo učiteľka. Svoje životné myšlienky a zážitky uložila do textov plných citu. Jedným z týchto textov sa stala svetoznáma báseň „Ó, ujmi ruku moji…“

Ako vznikla táto pieseň? Ide o osobný príbeh poetky. Júlia Hausmannová bola zasnúbená s misionárom, ktorý pracoval na misijnej stanici v Južnej Afrike. Júlia za ním podľa dohody mala pricestovať, aby sa potom na misijnej stanici zosobášili. Po príjazde však už našla iba jeho hrob. Jej snúbenec zomrel pri epidémii TBC, ktorá náhle vypukla. Práve táto smutná udalosť sa stala podnetom k textu piesne.

Júlia Hausmannová zostala po celý zvyšok svojho pohnutého života slobodná. Zomrela počas jednej cesty na dovolenku k Baltickému moru.

Pôvodná verzia tejto piesne:

„So nimm denn meine Hände und führe mich,
bis an mein selig Ende und ewiglich.
Ich mag allein nicht gehen, nicht einen Schritt:
wo du wirst gehn und stehn, da nimm mich mit.

Jej text v Evanjelickom spevníku (č. 484, 1):

Za ruku veď ma, Pane, Ty sám ma veď,
len s Tebou neprestajne nech kráčam vpred.
Bez Teba neviem ďalej kadiaľ ísť mám,
Ty zostaň pri mne stále a veď ma sám.

Spracované podľa článku ***Vlastislava Svobodu***
v Evangelickém týdeníku-Kostnické jiskry č. 24/2021

Sústredenie detského orchestríka

Detský orchestrík pôsobí v našom cirkevnom zbore už piaty rok. Posledných niekoľko mesiacov sme sa pohrávali s myšlienkou zorganizovania sústredenia, kde by bolo umožnené deťom prežiť víkend mimo mesta, ale s dobrými priateľmi a najmä, plný hudobných zážitkov a podnetov pri nacvičovaní nových skladieb. Hoci sme sústredenie niekoľkokrát pripravovali, kvôli zlej pandemickej situácii sa konečne mohlo zrealizovať až 22. – 24. októbra 2021 v misijno-ubytovacom zariadení ECAV v Jabloňovciach. Na priečelí bývalej fary je pamätná tabuľa, ktorá informuje, že v rokoch 1891 a 1892 prebýval v tomto dome slovenský spisovateľ Martin Kukučín a napísal tu novelu Mišo. Všetko nasvedčovalo tomu, že prežijeme zaujímavý a inšpiratívny víkend.

Presun medzi Bratislavou a Jabloňovcami prebiehal v príjemnej atmosfére, až do chvíle, keď sa v polovici cesty jedno z troch áut pokazilo. Najprv prestal ísť posilňovač riadenia, po chvíli prestali svietiť svetlá, vypol sa palubný počítač a po ďalších pár metroch aj celé auto. Pre posádku troch áut (3 ženy a 8 detí) nie celkom príjemná situácia, avšak, ako sa ukázalo, nie neriešiteľná. Na pomoc sme privolali políciu, diaľničnú patrolu a napokon aj odťahovaciu službu. Akoby zázrakom, pár minút za nami cestovali tou istou cestou priatelia, ktorí pomohli všetko zariadiť, sprevádzali odťahovú službu a napokon v nočných hodinách priviezli zvyšok batožiny aj so mnou do Jabloňoviec. Pri večernom stíšení sme si uvedomovali, že napriek prepracovanej príprave a organizácii sústredenia sa hneď na začiatku vyskytla situácia, ktorú sme vyriešili len vďaka Božiemu zásahu a pomoci. Vďaka Bohu za pomoc a ochranu.

V sobotu ráno sme deň začali kúrením v kachľových peciach, veľmi nápomocní boli chalupami zocelení jedinci, ktorí sa starali o dostatok dreva a udržiavali oheň pre naše pohodlie. Celé doobedie sme nacvičovali nové adventné a vianočné piesne, ktoré pre orchestrík už roky upravuje Slávko Kráľ. Za túto jeho službu sme mu nesmierne vďační. Po výdatnom obede nastal čas na prípravu dreva na ďalší deň a spoznávanie krás okolitej prírody. Cesty nás doviedli do Brhloviec, kde sme si v pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry prezreli skalné obydlia s pivnicami, letnými kuchyňami

a maštaľami vytesanými do tufu. Po prechádzke obcou sme sa vrátili naspäť do Jabloňoviec a pokračovali v nácviku nových piesní, ale aj v príprave na našu službu počas nedeľných bohoslužieb v chráme Božom v Bátovciach. Po splnení povinností sme stihli chladnejšiu jesennú opekačku a pozreli sme si spolu film. Deň sme ukončili stíšením a spoločnými modlitbami vďační za požehnanie, ktoré môžeme navzájom v spoločenstve prijímať.

V nedeľné ráno naše kroky smerovali do chrámu v Bátovciach, ktorý bol krásne vyzdobený a pripravený na Poďakovanie za úrody zeme. Počas Služieb Božích poslúžil orchestrík piesňou z Evanjelického spevníka č. 363 „Vďaka Ti, Bože, nebeský Otče“, pri ktorej sa do spevu zapojili všetci prítomní. Posilnení Božím slovom sme sa vrátili do Jabloňoviec, naobedovali sme sa a stihli sme ešte prechádzku na miestny cintorín. V jeho bezprostrednej blízkosti je husitský kostol z roku 1459, ktorý je od reformácie chrámom evanjelickým. Po krátkom stíšení sme sa vydali na cestu domov. Vďační za všetko dobrodenie, ktoré sme mohli cez víkend prijať, vďační za Božiu pomoc a ochranu a tiež uvedomujúc si vzácnosť spoločenstva, ktoré nám, najmä v týchto časoch pandémie, veľmi chýba.

406
336
363
364

Keď nastane v našej krajine priaznivejšia doba, radi by sme z milosti Božej išli na ďalšie sústredenie. Zaväzuje nás k tomu aj spätná väzba, ktorú sme dostali od detí. Na sústredenie sme sa všetci vospolok tešili, očakávali sme, že budeme veľa spoločne nacvičovať, prežijeme plnohodnotný čas v krásnej prírode, budeme sa spolu zabávať a zažijeme kopec veselých chvíľ. Ako bonus sme zažili pokazenie auta a pôsobivú „záchrannú" akciu, na ktorú spomínajú najmä Alicka, Esterka P., Malka a Martinko. Alicka s Juliankou, Malkou, Martinkom a Miškom si užili skákanie na matracoch na povale. Rúbanie dreva a kúrenie v kachľových peciach by si radi zopakovali Sárka a Esterka B. , ale aj Alicka, Julianka a Miško. A všetci najmä veľa, veľa smiechu, pri ktorom už neostával dych ani na hranie.

Veríme, že na ďalšie sústredenie budú môcť ísť všetci členovia orchestríka, vítaní sú aj rodičia. Okrem množstva zábavy, ale aj hudobnej práce, na nás v Jabloňovciach isto čaká mnoho neobjaveného a nepreskúmaného. A najmä, obrovská kopa neporúbaného dreva.

Mária Šebestová, *členka cirkevného zboru*

Za Tebou, Pane

Za Tebou, Pane, každý deň,
či slnko svieti, či je tieň,
chcem verne kráčať za Tebou,
chránený Tvojou velebou.

Ty's ma povolal biedneho,
ja v Tebe poznal drahého
Pána, Priateľa vzácneho,
Sprievodcu svojho verného.

Hoc' ťažká moja cesta je,
Tvoja pomoc však väčšia je,
nedáš mne padnúť biednemu,
dieťaťu svojmu slabému.

Život s Tebou je blažený,
požehnávaš ma deň po dni,
tá ruka Tvoja láskavá,
dobro a milosť podáva.

Túžim byť stále k Tebe blíž,
na cestu svieti mi Tvoj kríž,
kde spásu si mi vydobyl,
aby som s Tebou večne žil.

Milan Jakš
*(*3. 1. 1939 – †21. 2. 2021)*

Tvrdohlavý študent
Ján Vecan st. (1921 – 1999)

Môj otec bol remeselníkom. No Boh ho povolal do Svojej služby a ako kantor – levíta Ev. a. v. cirkvi popri svojej práci po večeroch a na sviatky hlásal evanjelium v zhromaždeniach.

Bolo nás šesť súrodencov. Od svojho detstva sme chodievali do nedeľnej školy aj do zhromaždenia, ktoré viedol môj otec. Doma sme mávali každý deň domácu pobožnosť. Ináč sme sa dosť nakričali, našantili ako deti, pravda pri pobožnosti sme museli byť ticho. Otec pred jedením sa vždy pomodlil a potom sme s chuťou jedli, čo sme mali...

Môj otec sa však pomodlil pred jedením aj vtedy, keď nás raz zavolali na zakáľačku do rodiny mojej matky. Keď odzneli slová modlitby: „Príď, Ježiši, drahý hosti...“, prítomní neveriaci sa cítili obmedzení v svojej roztopaši. Hovorievali potom: Janko nám pokazil hostinu svojou modlitbou. Najbližšie potom nás nepozvali na zakáľačku. Hnevalo ma to a pýtal som sa otca, prečo radšej nevynechal tú modlitbu, keď sa im to nepáči. Nikdy nezabudnem na jeho odpoveď: **„Hanbil sa Pán Ježiš Kristus za mňa na kríži?!“** Dal som v sebe otcovi za pravdu a myslel som si: Môj otec je chlap na mieste a uctil som si jeho vieru i pobožnosť.

Môj otec dokázal to najťažšie: byť svetlom doma medzi svojimi. Nemohol som sa vymaniť spod jeho vplyvu. Videl som ho každý deň čítať si Bibliu, aj modliť sa skoro ráno. Keď bola naša mama medzi toľkými deťmi nervózna, vždy som ho videl láskavo a trpezlivo odpovedať. Keď prišli ťažkosti, choroby, všelijaké nešťastia, videl som ho v tichej izbičke dlho sa modliť. Nemohol som povedať, že viera je sebaklam, lebo som poznal rozhodného kresťana, svojho otca.

V Božej škole

Od mladosti som bol prudký a tvrdohlavý. Nechcel som sa poddať Bohu, ale nemohol som nechať vzťah k Bohu bez povšimnutia. Už ako štrnásťročný som neveril v jestvovanie Boha, hoci som nikomu o tom nepovedal.

Ale dobrotivý Boh ma nenechal zahynúť. Keď som opustil Boha, pocítil som nad sebou trestajúcu ruku Božiu. Nič sa mi nedarilo! V piatej triede gymnázia som bol najlepším matematikom a učil som slabších spolužiakov za peniaze. Práve sme sa učili logaritmické systémy a trigonometriu. Moji spolužiaci, ktorých som učil, dostali z matematiky známku dvojku (veľmi dobrú). Ja som nechcel odpovedať pri tabuli. Náš profesor matematiky... bol človekom surovej povahy, a keď na mňa zakričal, tak som sa naľakal, že som si poplietol tangens so sínusom i kosínusom, atď. Dostal som najhoršiu známku: štvorku (nedostatočnú). Bol som z toho veľmi nervózny, ba až zúfalý, že sa mi nechcelo ani žiť. Neviem ani vysloviť, ako mi vtedy dobre padli otcove slová: **„Môj synu, my ťa aj tak máme radi."**

Vstúpil som do seba. Zistil som, že odkedy som ateistom, tak sa mi nič nedarí. No uvedomil som si aj to, že som mal veľký strach z toho profesora, že je pre mňa nemožné, aby som u neho odpovedal. Vtedy mi napadla myšlienka: Budem sa modliť. Prosil som: „Bože, ak si, tak urob to, aby som mohol kľudne odpovedať z matematiky." Tak som sa modlil každý deň.

Po vianočných prázdninách na prvej hodine matematiky náš profesor vyhlásil, že tí, ktorí prepadli, môžu sa prihlásiť, opraviť si známku pred polročným klasifikovaním. Prvý som sa prihlásil ja.

Ešte aj teraz sa pamätám, ako som z hlavy – z pamäti – odvodzoval a vysvetľoval rôzne logaritmické systémy. Počas skúšania som nemal ani najmenší strach. A na konci odpovedania som dostal jednotku. Kým som sa vrátil do svojej lavice, dozrelo vo mne presvedčenie: Boh jestvuje! – Bola to Božia odpoveď na moje modlitby a pochybnosti.

Toto poznanie, že Boh jestvuje, ma nútilo uvažovať ďalej: aký je Boh? Čo chce? Musím sa obrátiť k Bohu, lebo ináč zahyniem. Hoci ma nič neťahalo k Bohu, už som sa bál všemocného, všemohúceho Pána Boha. Začal som čítať občas Bibliu.

Raz pri tom čítaní som natrafil na verš u Lukáša 16, 16: ***„Zákon i proroci až po Jána: odvtedy sa zvestuje kráľovstvo Božie, a každý sa tisne do neho."*** Ešte predtým som uvažoval o tom, že Boh je všemohúci, teda – ak chce – môže ma obrátiť. Zodpovednosť je na Božej strane. Teraz je tu však napísané, že človek sa musí sám snažiť nasilu tisnúť do neho *(pozn. red.: do*

Božieho kráľovstva). Nemám teda pred Bohom nijakej výhovorky, ak zahyniem. Nuž sám som zodpovedný za svoje spasenie.

Odkladanie rozhodnutia a voľba povolania

Nechcel som zahynúť ani som nechcel nič podnikať proti Bohu, hoci ma ešte nezaujímali a netiahli slová: obrátenie a pokánie. Rozhodol som sa: budem sa modliť, aby ma Boh obrátil, a ak sa tak nestane, nebude to mojou vinou. Čítal som Bibliu. Formálne som sa modlil za svoje obrátenie, bez túžby po obrátení, a pritom som zistil, že čím ďalej sa takto modlím, že tým viacej som ešte ďalej od Boha... zostal som i ďalej bez Božej milosti klesajúc ďalej a ďalej v hriešnych myšlienkach, túžbach i skutkoch.

Došiel som do ôsmej triedy gymnázia. Mal som pred sebou maturitné skúšky. Každý mal nahlásiť, pre ktoré životné povolanie sa rozhodne. Moja voľba bola ťažká. Nechcel som sa rozhodnúť proti Božej vôli, aby nebola nado mnou trestajúca ruka Božia, ako vtedy, keď som bol ešte úplným nevercom.

Jedno som si jasne uvedomil: kňazom nechcem byť, lebo síce verím v Boha, ale Pána Ježiša Krista pokladám iba za človeka a ja nechcem klamať ľudí po celý život. Keď som sa opýtal svojho otca, čo by mi on radil, odpovedal mi: „My by sme sa tešili, keby si bol kňazom, ale ty sám sa musíš rozhodnúť. My ťa na to nenahovárame."

Boh je však nekonečne dobrý a Jeho lásku nezmení ani naša hriešnosť a nakoniec všetko musí slúžiť len na Jeho slávu... Boh rozhodol a ja som poslúchol. Prihlásil som sa na teológiu. V srdci som mal pokoj. Veril som, že Boh už zariadi to ďalšie, aby som skutočne a akurátne mohol zastávať tú službu, hoci som ešte ďaleko od Neho...

Rozhodnutý pre život s Bohom

Božie Slovo ma pálilo a volalo k pokániu. Uvažoval som: Predo mnou je život, a keď sa obrátim k Bohu, stratím perspektívy, ktoré mám v tomto svete. Diabol mi ukázal svet ako raz Pánu Ježišovi a povedal mi: Všetko ti dám...

Na druhej strane som však jasne videl, že toto všetko je klam. Veď ten hriešny život bez Boha nemá zmyslu ani cieľa ani radosti...

Ráno som vstal rozhodnutý pre život s Bohom, ktorý môže byť už len lep-

ší. Išiel som za svojím otcom do jeho krajčírskej dielne a povedal som mu, že sa chcem obrátiť k Bohu, učiniť pokánie, ale som na to taký zatvrdilý, že už ani neviem ľutovať svoje hriechy.

Otec kľakol so mnou na kolená a prosili sme Boha, aby sa zmiloval nado mnou. Počas modlitby sa ma zmocnil žiaľ nad sebou samým, že som tak hlboko odpadol, a že som až tak zatvrdil svoje srdce, že už ani jasné zrkadlo Písma v liste veriacim Galaťanom 5, 19 – 21 ma nepohne k pokániu. Zaplakal som nad svojou neverou i nad svojím odpadnutím a prosil som Boha o milosť.

Otec mi potom prečítal z Biblie Prvý list Jánov 1, 9:

„Keď vyznávame svoje hriechy, verný je a spravodlivý, aby nám odpustil hriechy a očistil nás od každej neprávosti." – Potom mi ešte prečítal Izáiáša 1, 18: ***„Keby boli vaše hriechy ako šarlát, budú biele ako sneh, keby boli červené ako červec, dvakrát farbený, budú ako vlna."***

V mojom srdci zasvietilo svetlo milosti a zaliala ho veľká radosť, keď sme si ešte prečítali verš z Jána 3, 16 a vložil som doň aj seba, porozumejúc tomu, že Boh ma tak veľmi miloval a miluje, že svojho jednorodeného Syna dal, aby som nezahynul, ale mal večný život.

Boh ma nezavrhol, ale ma prijal na milosť, odpustil mi moje hriechy, Jeho som! Od radosti zo spasenia i šťastia som ani nevedel, čo mám robiť. Lebo to je skutočne taká radosť, ktorú svet nemôže dať, ale ani vziať.

Ján Vecan st.

Brat farár Ján Vecan – stručne zo životopisu

Narodil sa 19. 12. 1921 v Nyiregyháze v Maďarsku.Teológiu vyštudoval v Šoproni. Začínal ako misijný kňaz v Ev. cirkvi v Maďarsku. Po presídlení rodiny na Slovensko v r. 1946 pôsobil najprv ako kaplán (Stará Turá, Moravské Lieskové), ako námestný kňaz v Ev. a. v. cirkevnom zbore v Jure nad Hronom (1948 – 1968). Jeho manželka Anna mu bola výbornou oporou i v rodine i v misijnej práci pre deti a mládež. Narodili sa im tri deti – Ľubica, Ján, Ľudmila. V rokoch 1968 – 1983 mal civilné zamestnanie v stavebníctve ako investičný inžinier. Potom (1983 – 1996) pôsobil v Cirkevnom zbore v Rožňave. Na dôchodku vypomáhal v cirkevnom zbore v Košiciach ako kaplán pre maďarských veriacich. 5. mája 1999 nás opustil a odišiel na lepšie miesto večného života.

Redačne pripravila ***Viola Fronková.***

Víkendovka konfirmandov a Mladšieho dorastu

V septembri som sa zúčastnila víkendovej prespávačky, ktorá sa konala na Legionárskej. Bola to úplne prvá víkendovka konfirmandov a Mladšieho dorastu.

Ako každý piatok, aj tento, sme prišli na dorast a večer sme sa išli prejsť do mesta, kde sa konal umelecký projekt Biela noc. Bolo to super!

Ráno nás čakali veľmi chutné raňajky a po raňajkách sme trochu pracovali. Keďže sme sa chceli poďakovať zboru, že nám dovolil prespať v ich priestoroch, tak sme sa rozhodli upratať kostol a jeho okolie po renovácii. Ako poďakovanie sme boli poslaní na zmrzlinu a koláče. Musím povedať, že tie koláče boli geniálne! Na obede sme si tiež pochutnali, jedli sme špagety s omáčkou.

Večer sme trávili spoločne pri biblickej téme. Bolo to podobenstvo o dvoch staviteľoch (Ev. Matúša 7, 24 – 27). Po téme sme mali možnosť prísť za vedúcimi, porozprávať sa s nimi, povedať, čo nás trápi a modliť sa za to.

Každú sobotu sa v priestoroch zboru koná biblická hodina, kde väčšinou chodia starší ľudia *(pozn. red.: od októbra sa biblická hodina koná vo štvrtok o 18.00 h)*. My sme ich chceli potešiť a tak sme im išli zaspievať. Večer sme si potom mohli posedieť pri kakavku alebo pri kávičke, samozrejme bezkofeínovej.

Nedeľa bola tiež zaujímavá, lebo sme išli spoločne do kostola, kde sa konali Služby Božie (nielen) pre deti. To „nielen pre deti" znamená, že tam je vítaný každý – dospelák, dieťa, ale aj dorastenec. Aj my sme prispeli troškou do programu, spoločne sme zaspievali jednu pieseň z nášho dorastu.

Som veľmi rada, že som mohla byť na tejto víkendovke účastníkov konfirmačnej prípravy a dorastu a že si môžem takýmto spôsobom budovať pevnejší vzťah s Pánom Bohom. Už teraz sa teším na ďalšiu. Pozývam aj Teba, aby si prišiel k nám, aj keď možno nie si konfirmand alebo nechodíš pravidelne do kostola. Nevadí, neboj sa a príď na dorast, pretože dvere sú tu otvorené pre všetkých, aj pre teba.☺

Ester Popiková, *členka spoločenstva Mladšieho dorastu*

Teambuilding a vzdelávanie tímov dorastu

V októbri (15. 10. – 17. 10. 2021) sa nám naskytla príležitosť spojiť sa ako tímy Mladšieho a Staršieho dorastu na Légiách a zažiť spoločný teambuilding. Tento víkend nám priniesol čas na vytvorenie plánov na tento školský rok, vzájomné spoznanie sa a získanie mnohých nových skúseností.

V piatok sme – tak ako vždy – začali najprv Mladším dorastom, potom spoločným Starším. Po oboch dorastoch sme sa išli spoločne najesť do Centrálu, kde sme počkali, kým sa aj poslední dorastenci vyberú bezpečne domov.

Cesta nášho dorastového tímu ďalej smerovala k Trepáčovcom. Tí nás zasypali svojou pohostinnosťou a poskytli nám priestor, v ktorom sme mohli prežiť zvyšok tohto príjemného večera. Mali sme naozaj dobrý čas. Veľa sme sa rozprávali, navzájom sa lepšie spoznali a samozrejme sa aj veľa nasmiali. Daného nám bolo mnoho času na rozprávanie sa o službe. Pomocou aktivít sme preberali otázky, ako napríklad naše obľúbené veci v službe, vlastné nedostatky, ktoré pociťujeme, či veci, na ktoré sa chceme v rámci služby viac zamerať. Spoločne sme sa modlili a úprimne sa rozprávali jeden o druhom. Mali sme priestor sa vzájomne chváliť ale aj si pomenovať oblasti na zlepšenie. Bol to naozaj osobný a hlboký čas. Večer sa chalani pobrali naspäť na Légie, kde strávili noc v Metre. My, dievčatá, sme prespali u Trepáčovcov.

Ráno sme sa stretli na Légiách a začali deň spoločnými raňajkami. Hneď po nich na nás už čakali Ľubka a Jožko Kováčovci – lektori z Detskej misie. Učili nás, ako pracovať s deťmi na dorastoch a rozprávali nám ich mnohé skúsenosti z praxe. Za celý tím by som sa im chcela poďakovať za čas, ktorý nám venovali. Po prvej prednáške nás čakala pizza. Poobede sme mali ďalšie vzdelávanie s Dávidom Spodniakom (rovnako z Detskej misie), ktorému tiež veľmi ďakujeme. Rozprával nám o práci s dorastom, učil nás, ako k dorastencom pristupovať a zároveň ako spoznávať samých seba. Po celom dni sme boli v časovom sklze a tak nám nezostal čas na Jump Arénu, ako sme mali pôvodne naplánované. No aj tak sme zažili ďalší krásny večer

BOH
NIE JE

u Trepáčovcov. Náš teambuilding končil v nedeľu ráno v kostole, kde sme sa predstavili zboru a boli požehnaní, za čo sme veľmi vďační.

Napokon by sme sa radi poďakovali vedeniu zboru, ktoré nám umožnilo zažiť túto mimoriadnu skúsenosť a podporilo nás v našej službe. Ďakujeme aj Matejovi a Anike za ich pohostinnosť a starostlivosť. Počas tohto víkendu sme nadobudli veľa nových vedomostí, ktoré s radosťou využijeme v službe Pánu Bohu na dorastoch.

Ďakujeme!

Za tím Mladšieho dorastu ***Zuzana Dzielavová***

Biblické hodiny

Keď odbije ***prvá hodina,*** tak pamätaj, že: „Len jedno je potrebné.“ (L 10, 42)

„Jeden je totiž Boh, jeden aj Prostredník medzi Bohom a ľuďmi, človek Ježiš Kristus.“ (1Tim 2, 5)

Keď odbije **druhá hodina** pamätaj, že dve cesty vedú z tejto časnosti do večnosti, jedna úzka, druhá široká; úzka do života, široká do zahynutia. (Mt 7, 13 – 14)

Keď odbije **hodina tretia** pamätaj, že: „Traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na nebi: Otec, Slovo a Duch Svätý, a títo traja jedno sú: Duch, voda a krv, a tí traja jedno sú.“ (1J 5, 7 – 8)

Keď bije **štvrtá hodina** pamätaj, že Boh sa štvornásobne o teba stará, a to: v živote, kríži, smrti i na veky. (1Tes 5, 7)

Keď odbije **piata hodina** pamätaj, že piatimi chlebmi nasýtil Kristus päťtisíc ľudí. (Mt 14, 21)

Keď bije **hodina šiesta** pamätaj, že: „Zo šiestich súžení ťa vytrhne, v siedmich sa ťa nedotkne nešťastie. (Job 5, 19)

Keď odbije **siedma hodina** pamätaj, že nie sedemkrát, ale sedemdesiatsedem krát sedem máš odpustiť svojim bratom. (Mt 18, 22)

Keď bije **hodina ôsma** pamätaj na osem blahoslavenstiev, ktoré Kristus Pán sľubuje svojim nasledovníkom!(Mt 5, 3 —11.)

Keď odbije **deviata hodina** pamätaj, že tvoj Spasiteľ v deviatu hodinu umrel na kríži. (Mt 27, 46.)

Keď bije **hodina desiata** pamätaj na desať Božích prikázaní, ktorých priestupníci trest a činitelia milosrdenstvo zasluhujú. (2M 20, 5 – 6)

Keď **jedenásta hodina** odbije pamätaj, že ešte o jedenástej vychádza Pán a hľadá zblúdilých. (Mt 20, 6)

Keď odbije **dvanásta hodina** pamätaj, čo je v Písme dvanástich prorokov a dvanástich apoštolov napísané, to je k tvojmu poučovaniu a spaseniu napísané. (R 15, 4)

Milá duša! V Novom roku sa vždy riaď podľa týchto hodín! Tak na každom tvojom kroku ti bude žehnať Hospodin.

Prevzaté z: http://e-anjelik.sk/archiv/34272

(Pozn: podľa židovského počítania hodiny sa počítali od šiestej ráno. V tomto texte deviata hodina, v ktorej zomrel Ježiš na kríži je našou 15. hodinou a jedenásta hodina je našou 17. hodinou.)

Žiť v Kristovi a svedčiť
(Rozhovor s Violou Fronkovou)

Do kontaktu so Slovenským evanjelizačným strediskom som sa dostala prostredníctvom biblického korešpondenčného kurzu. Brožúrku z tohto strediska som objavila na vianočných trhoch a pocítila som, že sa chcem dozvedieť o Pánu Bohu viac. Tak sa začala moja cesta viery v dospelosti. Spomínam si, ako som netrpezlivo čakala na nové otázky a odpovede, ktoré písala sestra Anna Kolániková. Neskôr po konfirmácii som sa uchádzala o prácu v Slovenskom evanjelizačnom stredisku pre masmédiá. Pamätám si na naše prvé osobné stretnutie, na pracovný pohovor, na ktorý som meškala. Napriek tomu ma prijali a ja som zistila, že sestra Viola Fronková je veľmi prísna „šéfka“. Avšak dodnes som vďačná za to, čo som sa naučila – písanie na prvom skutočnom počítači či písanie oficiálnych listov. No doteraz si pamätám to najcennejšie, čo mi povedala: „Najprv je Božie slovo, až potom tvoje“. Odvtedy ubehlo 25 rokov.

Ako si spomínate na svoju prácu v Slovenskom evanjelizačnom stredisku pre masmédiá?

Verím, že to bolo Božie povolanie do služby, podobné tomu, aké dostal Ján Krstiteľ – prihotoviť do ľudských sŕdc cestu Pánu Ježišovi: *„...budeme vyslobodení z ruky nepriateľov a bez bázne budeme Mu slúžiť v svätosti a v spravodlivosti pred Jeho obličajom po všetky dni života. A ty, dieťatko, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou, aby si Mu pripravoval cestu a učil Jeho ľud známosti spasenia...“* (Lukáš 1, 73 – 77). Naším povolaním a poslaním bolo zvestovať evanjelium cez masmédiá. Využívali sme spočiatku najmä možnosti rozhlasových programov cez súkromné rozhlasové stanice, i cez Slovenský rozhlas. Pre poslucháčov, ktorí reagovali na výzvu, že sa chcú naučiť viac o ceste spasenia, sme mali pripravené Biblie, evanjelizačné brožúrky a biblický korešpondenčný kurz. Začiatky boli rýchle, s dobrým evanjelizačným programom. Priestory kancelárií nám poskytla naša cirkev priamo v budove GBÚ, financie poskytli bratia z USA (Luteránska laická liga pri Luteránskej cirkvi – Missourskej synode) a zároveň hneď aj dobrovoľní sponzori a prišli aj milodary od poslucháčov.

Viem, že v tom čase boli veľmi obľúbené nahrávky krátkych zamyslení s Františkom Kovárom. Kde sa realizovali?

Pripravovali sme dvojminútové nahrávky, tie sa vysielali podľa možnosti každý deň; tiež 15 minútové programy Ragnar (neskôr s názvom Radosť), obsahovo určené viac pre mládež; polhodinové programy Pokoj vám – to boli cielené evanjelizačné programy s výkladom textu zo Slova Božieho a vysvetľovaním cesty spasenia, nového života v Pánovi Ježišovi Kristovi. Tiež veľmi spontánne sme z týchto programov urobili pre poslucháčov povzbudenie z našej evanjelickej histórie – o prenasledovaných a väznených bratoch farároch, o utrpení ich rodín z čias komunistickej totality. Tieto programy sú v súčasnosti vysielané v repríze na Rádiu Pokoj. František Kovár bol výborný pre každý typ nášho programu. Odbornú, zanietenú službu konal pre evanjelizačné vysielanie aj Peter Rúfus, Fedor Bartko, Lýdia Vojtková, Ľudmila Swanová. Profesor Ľubomír Vajdička bol obetavým

spolupracovníkom aj v programoch či seminároch pre masmediálnych pracovníkov. Pre tvorbu, písanie programov Radosť, Kvapky, Pokoj vám sme postupne vytvorili pomerne široký okruh prispievateľov – farárov, kaplánov aj obdarovaných neordinovaných pracovníkov. Medzi nimi vynikal svojou stálou a neúnavnou pomocou MUDr. Milan Kostra; viacero tém spracoval aj brat biskup Pavel Uhorskai, a to najmä po roku 1995, keď už nebol v úrade generálneho biskupa.

Vydávali ste aj rôzne evanjelizačné brožúrky. Ako ste ich rozširovali?

V začiatkoch sme robili preklad evanjelizačných brožúrok z anglického jazyka, ktoré si bratia farári v hojnom počte brali pre potreby cirkevných zborov. Najväčší dôraz sme kládli na vydávanie knižiek, zameraných na zahraničnú misiu – príbehy zo života misionárov z celého sveta. Tematické materiály boli podľa potreby, napríklad pre väzenskú misiu.

Tie sme rozširovali väzňom vo väzniciach v Ilave, Leopoldove a inde, vydali sme brožúrku Modlitby väzňov, Anjel väzňov. Pomohla nám aj sestra farárka Hrešková s prekladom knižočky Ruky preč od okultizmu. Vydali sme aj zopár knižiek pre deti, spolu s videokazetami, tiež evanjelizačne zameranými.

Slovenské evanjelizačné stredisko pre masmédiá vzniklo v roku 1993 ako projekt Luteránskej hodiny. Aké boli začiatky?

Povzbudením mi v začiatkoch bolo Slovo Božie: „*... znám tvoje skutky. Ajhľa, otvoril som ti dvere, ktoré nikto nemôže zatvoriť, lebo hoci máš malú moc, predsa zachoval si moje Slovo a nezaprel si moje meno*“ (Zjavenie Jána 3, 8). Počas rokov ateistického socializmu a proticirkevnej propagandy vo verejných masmédiách, ale aj v školách, na pracovných schôdzach v podnikoch a vôbec v spoločnosti, bolo mnoho ľudí, ktorí v modlitbe a v Božom slove hľadali posilnenie, šírili aj v skrytosti evanjelium. Hľadali Božiu vôľu, čo robiť, keď režim skončí. Tak som aj ja bola pripravená z milosti a vôle Božej pre túto úlohu. Evanjelizačné strediská s názvom Luteránska hodina boli strediská pre rozhlasové vysielanie evanjelia v USA a v iných krajinách, zastrešované Medzinárodnou luteránskou laickou ligou (ILLL) pri

LCMS v USA. Rokovania o zriadení takého strediska na Slovensku viedli zástupcovia ILLL s generálnym biskupom Pavlom Uhorskaiom. Projekt bol potom schválený na Generálnom presbyterstve. Stredisko patrilo teda pod ECAV, po organizačnej stránke bola dohodnutá medzinárodná spolupráca s bratmi z USA.

A čo spolupracovníci? Ako ste ich vyhľadávali?

Kritériom pri výbere bol duchovný profil pracovníkov, s osobnou odovzdanosťou slúžiť Pánovi: *„Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom*" (Kolosenským 3, 23). V začiatkoch sme mali viacero dobrovoľných pomocníkov a spolupracovníkov z CZ ECAV Bratislava, bola medzi nimi stará mama Janka Heveru, Marína Ormisová, Daniel Mažári, Jarko Spodniak, tiež viacero študentov EBF UK, medzi nimi aj Radko Cingeľ, Daniel Mišina, Jerguš Olejár a ďalší. V Evanjelizačnom stredisku na plný a čiastočný úväzok pracovali viacerí – začínali sme so sestrou Aničkou Kolárikovou – s ňou sme sa poznali a duchovne spolu rástli skrze návštevy

so vzácnou sestrou MUDr. Vierkou Roháčkovou v Bratislave; na účtovníctvo sme mali sestru Lýdiu Melušovú, z nej sa vyprofilovala výborná obetavá pracovníčka aj pre misijné úlohy. S modlitbami sme prijali i ďalších pracovníkov: Magdu Kurucovú, Marienku Petričovú, Janku Hlatkú a iných. Medzi riadnymi pracovníkmi sme takmer po celý čas mali aj bratov na civilnej náhradnej službe, patrili k nim Maroš Višňovský, Michal Svetský, Roman Kovačka, Rastislav Peniaštek, Dušan Olejár a ďalší. Keď sme už mali aj prvých absolventov korešpondenčného biblického kurzu, z nich sa vyformovali verní spolupracovníci v jednotlivých seniorátoch. Samozrejme potrebovali sme odborného pracovníka pre technickú a organizačnú prácu v rozhlasovom štúdiu. Do kresťanskej evanjelickej školy pre masmédiá v Nórsku sme vyslali brata Slavka Slávika (vtedy študenta EBF UK) – naučil sa po nórsky, vyštudoval na Medieskolen v Gimlekolen – od roku 2005 už nesie zodpovednosť Božieho služobníka ako riaditeľ EvS. A to veľmi dobre!

Máte predstavu o tom, koľko ľudí prišlo do kontaktu so Slovenským evanjelizačným strediskom pre masmédiá? A koľko vďaka nemu našlo cestu k Pánovi?

Podľa štatistiky sme v prvých rokoch mali po rozdaní asi 200 tisíc brožúr asi 4000 adries ľudí, ktorých evanjelium zaujalo. Na 285 čitateľov, ktorí nám aj opakovane napísali, sa jeden človek prihlásil aj do biblického korešpondenčného kurzu. Dôraz nebol v tom, aby spolupracovali s EvS, skôr to bolo s túžbou, aby sa rozhodli byť užitočnými, a ďalej sa učiť v domácom cirkevnom zbore.

Vieme, že neskôr vznikol Evanjelický mediálny program práve z prostredia EVS. Ako ste to vnímali?

To už bolo v roku 1998, na piate výročie EvS. A bolo to dosť boľavé – najmä pre mňa osobne, ale aj pre ďalšie smerovanie a existenciu strediska. Nerobila som podľa príkazov bratov z USA! Medzikultúrne rozdiely v americkom ponímaní metód a spôsobov evanjelizačnej a misijnej práce, rozdielne dôrazy v organizácii následnej práce v Európe a v USA. Bratia z Luteránskej laickej ligy žiadali vyhodiť ma z funkcie, podriadiť sa ich pokynom,

inak nedajú peniaze na prácu! Predsedom výboru EvS bol vtedy brat Ján Holčík, on i celý výbor hľadali východisko, ktoré by nenarušilo bratské vzťahy ani evanjelizačnú prácu. Predsa, EvS bolo a je v Božej dlani, v Božej ochrane! „*Niet múdrosti, niet rozumnosti a nieto rady proti Hospodinu*" (Príslovia 21, 30). Výsledkom bolo pokračovanie práce EvS, Evanjelický mediálny program šiel viac cez videonahrávky a televízne vysielanie.

A ako sa profilovalo Slovenské evanjelizačné stredisko pre masmédiá ďalej?

Vybudovali sme si vlastné rozhlasové štúdio na vysielanie rozhlasových programov; technické zariadenie sme dostali ako dar z rodiny brata Sveina Erika Aarslanda z Nórska.

Rozrástla sa medzinárodná misijná spolupráca. Okrem spolupráce s ILLL, USA, sme hneď na začiatku mali ohromnú podporu od brata Per-Olof Malka, riaditeľa Evanjelickej rozhlasovej misie vo Fínsku, vtedy aj člena medzinárodného výboru TWR vysielania. Ten ma pozval na konferenciu Sanansaattajat (Misijná organizácia pre rozhlasové vysielanie) do Fínska, po prednáške sme mali niekoľko zásadných rozhovorov; na tej istej konferencii prežil povolanie do služby na Slovensku aj pracovník rozhlasovej misie Curt Westman, ktorý vytrvalo slúži na Slovensku v spolupráci s EvS do súčasnosti. Podobne sme mali milú a požehnanú spoluprácu s bratom Jeanom Haessigom, riaditeľom EvS vo Francúzsku, neskoršie biskupom Evanjelickej luteránskej cirkvi vo Francúzsku. Nechýbal Theo Schneider, generálny tajomník Gnadauer Gemeinschaft v Nemecku; prelát Rolf Scheffbuch v Ulme, neskoršie už na dôchodku v Korntale; Leif Rasmussen, riaditeľ evanjelickej misie z Dánska, zo Škandinávskeho združenia misijných organizácií (NIR); výborne pomáhal Don Richman, zakladajúci riaditeľ EEMN, Minnesota, USA. Z Afriky to bola Etiópia, Ghana, Južná Afrika. Pre Etiópiu sme urobili finančnú zbierku na nákup amharských Biblií v spolupráci so škótskou Biblickou spoločnosťou – naši poslucháči to štedro podporili.

Pokračovali tiež kurzy pre rozhlasové vysielanie evanjelizačných programov pre našich laických spolupracovníkov (prednášatelia: profesor Ľ. Vajdička, F. Kovár; Ilka Kastepohja z Fínska a i.) Neskoršie sme robili kurzy pre

misijných spolupracovníkov – tie trvali niekoľko dní, alebo aj týždeň a zúčastnili sa ich starší i mladší, z ktorých vyrástli dobrí služobníci pre misijnú prácu v cirkevných zboroch. Organizovali sme raz ročne celoslovenskú misijnú konferenciu pre veriacich i hľadajúcich, s evanjelizačným dôrazom. Tieto sa stali veľmi obľúbenými a navštevovanými; spočiatku nám bol vynikajúcim hostiteľom cirkevný zbor vo Svite; neskoršie sa konali na rôznych miestach.

Vieme, že osobne ste kládli veľký dôraz na misiu medzi Rómami. Ako vznikol tento projekt?

O tom sme už písali podrobnejšie v EPST tohto roku, o začiatkoch i výsledkoch. Hlavným „motorom" bol Larry Merino (rómsky evanjelický farár z USA) a misionár-farár Hans-Martin Dern z Liebenzellskej misie z Nemecka. Keď žijeme na Slovensku, evanjelizácia a misia pre Rómov je samozrejmá, hoci nesmierne náročná úloha. Aký jasný a žiarivý v osade je príklad Róma, ktorý uverí v obeť Pána Ježiša Krista, žije z Božej lásky a svieti pre ostatných v osade.

V EvS sme vydali dve knižky pre rómsku misiu – Bez Boha na svete (dvojjazyčne, rómsky a slovensky) a spevník Giľa nevo dživipen, Piesne nového života (vyšlo roku 2000).

Dnes koná požehnanú prácu Evanjelizačné stredisko s bratom Slavomírom Slávikom. Je to pokračovanie pôvodného strediska?

Brat riaditeľ Slavko Slávik okrem špeciálneho štúdia pre masmédiá v Nórsku ukončil aj EBF UK v Bratislave. Pod jeho vedením je to pokračovanie pôvodného strediska. Zároveň s kolektívom pracovníkov využíva výborne technické možnosti šírenia evanjelia cez internet, na webovej stránke EvS; v porovnaní s mojimi rokmi služby účinnejšie robia v EvS evanjelizačnú prácu medzi mládežou; vydávajú knihy, Informačný list; majú vďačnú podporu od ľudí v modlitbách aj v milodaroch na prácu EvS. Som rada, že začali robiť semináre pre evanjelizáciu a misiu v seniorátoch. Pravdaže, na túto otázku by presnejšie odpovedal brat riaditeľ Slávik.

Tohto roku ste oslávili 75 rokov. Jubileá bývajú príležitosťou k bilancovaniu. Poznáme vás ako horlivú nasledovníčku Pána Ježiša Krista a vernú modlitebníčku. Aká teda bola a je cesta viery Violy Fronkovej?

Moja horlivosť zavše predbieha moje poznanie a nejdem presne v šľapajách Pána Ježiša Krista. Vďaka Bohu, vždy sa nájdu verní, ktorí ma pribrzdia, napomenú s láskou. Tak ma najprv napomínalo na ceste viery Slovo Božie: *„Nebuďte bez rozumu ako kôň a mulica, ktoré treba krotiť zubadlom a uzdou, bo inak k tebe neprídu" (Žalm 32, 9). Otec nebeský ma trpezlivo viedol a vyzdvihol o veršík vyššie: „Vyučím ťa a ukážem ti cestu, po ktorej kráčať máš, radiť ti chcem a moje oko bude bdieť nad tebou"(Žalm 32, 8). Vždy som mala vynikajúce spoločenstvo – bratov a sestry ochotných poradiť mi, podľa Božieho slova. Doma to bola moja mama, stará mama; v spoločenstve mládeže na Legionárskej ulici Jozef Kováč, Janko Valenta; v Oxforde Dalibor Krúpa, profesor James Houston; po návrate z Oxfordu Milan Číčel s manželkou Boženkou z Cirkvi bratskej, zo Sliezska brat pastor Vladislav Santarius, Emil Kroczek; v Bratislave MUDr. Viera Roháčková, brat farár Michal Hreško, Miroslav Hvožďara, Ján Bohdan Hroboň a mnoho ďalších. Potrebnú radu do vážnych rozhodnutí mi dával a dáva Pán v modlitbe.*

V rokoch 1991 – 1994 ste pôsobili ako osobná tajomníčka generálneho biskupa Pavla Uhorskaia. Ako si na to spomínate?

Na GBÚ som nastúpila 4. januára 1991, presne o 20 rokov potom, čo ma v čase normalizácie 4. 1. 1971 komisia „spovedala" a skoro ma vyhodili z výskumného ústavu, lebo si dovolím byť veriaca a ani sa tým netajím! Na GBÚ pracovala aj Danica Kšiňanová, ktorá si na to obdobie takto spomína: *„Môj začiatok pracovného pomeru na GBÚ chápem doteraz ako veľkú poctu. Samozrejme prijímala som túto pozíciu na personálnom oddelení s veľkou úctou. Prvé stretnutie s bratom biskupom Uhorskaiom ma milo prekvapilo. Brat biskup sa poznal s mojím ockom Jožkom Jurášom, (obaja boli odsúdení a trpeli vo väzení pre Slovo Božie), ale to neovplyvnilo náš pracovný vzťah. Brat Uhorskai mal rovnako dobrý vzťah aj s ostatnými našimi spolupracovníkmi. My sme však mali veľmi úzku spoluprácu, lebo personálne záležitosti sme mu-*

seli riešiť spolu. A preto sme sa aj bližšie poznali. Rada si na neho spomínam.“ Ja som dostala pozvanie do práce na GBÚ ECAV od brata riaditeľa GBÚ Petra Krošláka. Najprv do úlohy zahraničnej tajomníčky, potom mi k tomu pribudla aj úloha osobnej tajomníčky brata generálneho biskupa Pavla Uhorskaia. Brat biskup bol v Pánu Ježišovi svetlom a soľou, s jasným zmyslom jeho života: *Mne žiť je Kristus!* V tom istom čase som bola zároveň členkou Generálneho presbyterstva – úloh bohato. A s radostnou mysľou: veď za túto zmenu režimu, za zvestovanie evanjelia v slobodnej vlasti sme sa modlili roky!

V posledných rokoch sa veľmi intenzívne venujete spracovaniu osobných poznámok prvého porevolučného generálneho biskupa ECAV Pavla Uhorskaia. Ako ste sa dostali k tejto práci?

To nie sú len osobné poznámky. To je jeho rukopis (strojopis) životopisov prenasledovaných a väznených farárov našej cirkvi. Je to také predivné Božie vedenie: brat biskup a prenasledovaní farári sa stretávali potajomky v Pribyline a ja som chodila domov k rodičom do Liptovskej Kokavy. Ja som sa stretávala s vedením evanjelickej misie na Sliezsku a s vedúcimi misie našej cirkvi na Slovensku – a hoci z Kokavy do Pribyliny sú len dva kilometre, nikdy som sa s bratmi z teologického krúžku nestretla. Bratia z krúžku povzbudili Pavla Uhorskaia, aby napísal o svojich zážitkoch z väzenia. Keď to napísal, bratia mu dali úlohu spracovať aj životopisy ostatných väznených a inak prenasledovaných bratov farárov. A to robil niekoľko rokov. Celý materiál som dostala priamo od neho po mnohých rokoch, už ako jeho osobná tajomníčka na GBÚ v Bratislave.

Pripravujete už tretí diel knihy brata biskupa Uhorskaia, Cirkev v útlaku, ktorá približuje osudy farárov počas socializmu. Dotýkate sa spomienok, ako dokážete zvládnuť tieto témy?

Sú to spomienky plné bolesti, ale aj mocné povzbudenia odvahy viery a statočnosti – nie iba samotných bratov farárov, dozorcov cirkevných zborov, ale aj ich rodín, veď ich manželky a deti trpeli spolu s nimi. Nikto z nich neľutoval, že bol verný Pánu Ježišovi a musel aj do väzenia, alebo po

celé roky nesmel kázať a byť v duchovnej službe. Sila lásky Božej im dávala aj silu odpustiť tým, ktorí ich udali, vyšetrovali, bili. Ako Pán Ježiš na kríži golgotskom: *„Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia"*(Lukáš 23, 34).

Okrem pozostalosti po bratovi biskupovi Uhorskaiovi, pracujete s množstvom dobového materiálu, s archívnymi dokumentmi, kontaktovali ste príbuzných farárov. Čo sa vás osobne najviac dotklo?

Pri spracovaní životopisov, ktoré zhromaždil brat biskup Uhorskai, som doplnila životopisy z vyšetrovacích a iných spisov, z materiálov Štátnej tajnej bezpečnosti, súdnych pojednávaní, atď., najmä tie z archívu v Ústave pamäti národa. Podľa potreby si preštudujem aj osobný zväzok z nášho generálneho cirkevného archívu. Osobne sa ma najviac dotkol spis o tzv. protištátnej skupine Vladimír P. Čobrda a spol.; zatvárali ich v roku 1961 – 1962, brat biskup Čobrda mal vtedy už 82 rokov. Spis má celkom asi 1500 strán. Musela som to odtisnúť nabok a vyplakať sa.

Koľko životných príbehov ste takto spracovali?

Cirkev v útlaku 1.zväzok zahrňuje 20 životopisov, Cirkev v útlaku 2. zväzok ďalších 18 životopisov. Pre tretí zväzok mám pripravených 20 životopisov, musím pridať už aj životopis brata farára Miroslava Hvožďaru st., ktorý tohto roku zomrel. Pri spracovaní som mala vďačnú pomoc v rodinách prenasledovaných, bolo mi to vzácne, potešiť zarmútených. Keď potrebujem i ja povzbudenie, občas niekomu z tých rodín zavolám, vzťahy prerástli do milého Božieho obecenstva.

Máte obdivuhodný prehľad o osudoch našich duchovných, nielen tých, ktorí trpeli počas komunizmu. Ste našou živou kronikou, a keď niekto po niečom pátra – často počuje: „Zavolaj Violke, tá bude vedieť!". Ako to vnímate?

Naozaj? To ma teší – zároveň s poďakovaním nášmu Otcovi nebeskému, že ma požehnal takou bystrou pamäťou. Veď Pán Ježiš je Hlava cirkvi, my každý sme ako úd v Jeho tele, s vlastnou úlohou. Tak čítame aj o mojej úlohe u proroka Malachiáša: *„Takto sa zhovárali medzi sebou tí, čo sa boja*

Hospodina. On to pozoroval a počul, a pred Ním bola napísaná pamätná kniha pre tých, čo sa boja Hospodina a ctia si Jeho meno“ (Malachiáš 3, 16).Tak aj ja aj vy, keď už zabúdame, pozrieme sa do knihy, kde je to zapísané na naše poučenie.

Ako pribúdajú roky, človek si často spomenie aj na vlastnú mladosť. Vaša sa spája s mládežou, ktorá sa stretávala pri Novom kostole na Legionárskej ulici...

Aj tu je to o knihe! Pri 50. výročí misijnej práce mládeže na Legionárskej ulici požiadal nás mnohých brat Jozef Kováč (zakladajúci riaditeľ Detskej misie na Slovensku) o písomnú spomienku, vyšla z toho knižka Príbehy z Légií. Je v tom aj moje spomínanie. O práci s dorastom, o výsluchu s pracovníkmi Štátnej bezpečnosti, o dôraze na štúdium Písma, osobný život s Pánom Ježišom, s radosťou a piesňou: Má Pán Ježiš má mňa rád, v Písme svätom dal to znať...

A aká bola Viola Fronková vtedy a aká je dnes?

Celý svoj život prežívam pod pozornou ochranou nášho Otca nebeského. Keď som mala štyri roky, naučili ma doma čítať, s radosťou som aj sama chodila na Služby Božie, zaspievať s ostatnými na radosť a slávu Božiu. V škole to bolo horšie s ateistickou výukou – to ma domýlilo, mamy som sa doma opýtala: „A ak má učiteľ pravdu a Pána Boha niet?“ Pozrela sa vážne na mňa a povedala: „Keby som neverila v Hospodina, ani by som to tu nevydržala!“ Veršík pri konfirmácii bol veľmi výstižný: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni Boha uvidia.*“ (Matúš 5, 8) Keď som už na vysokej škole dosť blúdila v duchu od detskej viery, Pán Boh ma vážne napomínal, ale i chránil. Poslal ma rovno do Oxfordu, kde som dostala napomenutie od profesorov Univerzity: Ako môžem byť taká vzdelaná a neveriaca? Trpezlivo mi pomohli uveriť v Pána Ježiša, prijať Jeho obeť za mňa – tak som sa mohla vrátiť nazad do Bratislavy s radosťou: *Pán Boh žije! Má nás rád! V Pánu Ježišovi máme cestu, i pravdu i život.* (Ján 14, 6) Je to krásne, byť skrytý s Kristom v Bohu: „*Lebo nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol súcitiť s našimi slabosťami, ale pokúšaného vo všetkom, podobne nám, bez hriechu.*

Pristupujme tedy so smelou dôverou ku trónu milosti, aby sme dostali milosrdenstvo a našli milosť na pomoc v pravý čas“ (Židom 4, 15 – 16).

A na záver, čo by ste zaželali našej cirkvi?

Duchovné prebudenie z moci Božej; biblický dôraz k osobnej viere v Pána Ježiša Krista; jednotu ducha vo zväzku pokoja; bratskú lásku a jednomyseľnosť v spoločenstve cirkevných zborov, slovo Božie v domácich pobožnostiach a lásku Božiu v rodinách. Nech sme svedkami Pána Ježiša Krista – On vykoná skrze nás, ako zasľúbil. Myslím aj na tieto slová Pán Ježiša: *„Môj Otče, ak ma nemôže minúť tento kalich, len keď ho vypijem, nech sa stane Tvoja vôľa!“* (Matúš 26, 42). Kalich utrpenia prijali aj evanjelici, väznení a prenasledovaní bratia a sestry: „Otče, ak ma nemôže minúť Ilava ani Leopoldov, Valdice ani Jáchymov, nech sa stane Tvoja vôľa“! Pán Ježiš znovu príde. A tomu predchádza otázka: *„Ale keď príde Syn človeka, či nájde vieru na zemi?“* (Lukáš 18, 8) Želám našej cirkvi, aby sme my evanjelici Pána Ježiša prekvapili i teraz, i v budúcnosti, a keď On znovu príde, aby tu bola aj naša cirkev, naši veriaci s pevnou vierou v Neho! Tak ako v piesni v kralickej češtine rád spieval väzeň pre slovo Božie, brat farár Vajdička:

„Tvůj jsem, Pane, a věčně Tvojím chci zůstati,
žádné moci válečné mou víru nezvrátí;
byť odpadli tisíce, já ne;
ať se zlostí celý svět, mne již více s Tebou nic nerozhostí.“

(Ev. zpěvník, pieseň 296, verš 3., B. Můnter, Karol Kuzmány)

Za rozhovor ďakuje ***Eva Bachletová,***
rozhovor vyšiel aj v EPST číslo 45-46/2021.

Kto je Ježiš Kristus?

Jednému novinárovi položili otázku:

Kto je Ježiš Kristus?

Jeho odpoveď bola nasledovná:
V chémii – premenil vodu na víno.
V biológii – narodený z panny.
Vo fyzike – odmietol zákon príťažlivosti, keď vstúpil do neba.
V ekonomike – nedostatok zdrojov pokoril nasýtením 5 tisícov mužov dvomi rybami a piatimi chlebmi.
V medicíne – uzdravil chorých a slepých bez anestézie.
V histórii – je počiatok i koniec.
V súdnictve – predsedníctvo súdu je na Jeho pleciach. Je Kniežaťom pokoja.
V náboženstve – nikto nepríde k Otcovi, iba cez Neho.

Takže, kto to je? – Je to Ježiš Kristus!
Najväčšia osobnosť v histórii.
Nemal otrokov, ale volali Ho: Pán.
Nedostal vedecké certifikáty, ale vraveli Mu: Učiteľ.
Nepredpisoval lieky, ale pre mnohých bol Lekárom.
Nemal armádu, ale kráľ sa Ho bál.
Nevyhrával vojenské bitky, ale svojou láskou a učením si podmanil svet.
Nedopustil sa žiadneho zločinu, ale ukrižovali Ho.
Pochovali Ho, ale dnes žije.
Je skvelé slúžiť takémuto Kráľovi, ktorý nás nadovšetko miluje.

Zdroj: internet

Martin Luther a jeho chorál „Hrad prepevný je Pán Boh náš“

*(Publikované na pamiatku nedávno zosnulého autora. Martin Vargovčák, *1. 3. 1979 — †19. 11. 2021, bol zborovým farárom cirkevného zboru Vranov nad Topľou. V minulosti slúžil hrou na organ v cirkevnom zbore Bratislava.)*

S Pamiatkou reformácie a s každou slávnosťou sa nám v mysli vybavuje záverečný spev našej evanjelickej hymny ES 263 „Hrad prepevný“. Určite to patrí k silnému duchovnému aj umeleckému zážitku. Lutherov chorál je spevom reformácie, plný nádeje a odvahy. Ale skrýva sa za ním oveľa viac.

Lutherovo hľadanie útechy v núdzi

Mnoho ľudí si dnes pod pojmom „Hrad prepevný“ predstavuje akúsi „bojovnú hymnu reformácie“. Heinrich Heine, slávny nemecký básnik devätnásteho storočia nazval túto pieseň „Marseillaisskou hymnou reformácie.“ Je pravdou, že žiadna iná pieseň sa tak nespája s protestantskou reformáciou ako „Hrad prepevný“. Pieseň je jedným z najprekladanejších chválospevov v histórii celej kresťanskej cirkvi, bola preložená do viac ako 200 jazykov. Avšak mnohí z nás si možno ani neuvedomujú, že tak ako tento chorál, ani samotný sviatok reformácie sa za Lutherovho života neslávil.

Pieseň nevznikla na oslavu reformácie. Pamiatka reformácie je spomienkou na vydanie 95 téz, ktoré Dr. Martin Luther zverejnil 31. októbra 1517. Až neskôr, bolo to po skončení Tridsaťročnej vojny (1618 — 1648), sa deň pamiatky reformácie začal sláviť najprv v Sasku, v Lutherovom rodnom kraji a tak sa aj jeho chorál začal spájať s týmto sviatkom.

Je zaujímavé a prekvapujúce, že aj keď je pieseň “Hrad prepevný“ najznámejšou Lutherovou piesňou, vieme o jej vzniku pomerne málo. Hymnológovia nie sú istí ani v tom, v ktorom roku ju Luther napísal. Pieseň bola vytlačená v *erfurtskom spevníku Andreasa Rauschera* (1531). Keďže pieseň je zaradená do vydania *Klugovho spevníka* z roku 1533, predpokladá sa, že vyšla aj v stratenom prvom vydaní tohto spevníka z roku 1529, možno už

v roku 1528 v rovnako stratenom spevníku *Hansa Weissa*. Všetky tieto staršie originálne vydania spevníkov boli zničené pri bombardovaní Drážďan počas Druhej svetovej vojny. Väčšina hymnológov sa zjednotila v presvedčení, že Martin Luther napísal svoj chorál medzi rokmi 1521 – 1529, pričom drvivá väčšina zúžila toto obdobie na roky 1527 – 1528. Má to svoje opodstatnenie.

Roky 1527 – 1528 boli totiž jedny z najtemnejších v Lutherovom živote. Aj keď sme si nie istí, čo presne podnietilo Luthera napísať tento chorál, hymnológovia a Lutherovi životopisci navrhli a ponúkli viacero udalostí, ktoré je možné považovať ako inšpiráciu pre vznik piesne.

V auguste 1527 bol umučený jeden nasledovateľ učenia Martina Luthera. Na jeseň 1527 vypukol vo Wittenbergu mor. V decembri 1527 Luther napísal svojmu kolegovi list, v ktorom uviedol, že je síce navonok zdravý, ale vnútorne ho trápi celý svet, diabol a všetci jeho „anjeli". O niekoľko dní neskôr, v januári 1528 Luther píše, že prechádza obdobím pokušenia, ktoré bolo najhorším, aké v živote doposiaľ zažil.

Keď Luther v liste hovorí o „pokušení", menuje ho ako „Anfechtung", t. j. „pokušenie" alebo „skúška". Určite to vzťahuje na čokoľvek, čo v živote človeka spôsobuje úzkosť, pochybnosti, strach, utrpenie alebo hrôzu. V decembri 1527 sa Lutherovcom narodila chorá dcéra Alžbeta, ktorá už v máji nasledujúceho roku zomrela. Luther zápasil s Pánom v modlitbách o záchranu svojej chorej dcéry šesť mesiacov. To určite bolo pre neho ťažkým obdobím pokušenia. Bol duševne aj duchovne vyčerpaný. Nachádzal sa pod krížom utrpenia. Potrebnú útechu nachádzal v žalmoch a učil sa dôverovať Ježišovým zasľúbeniam. Samotný chorál je veľmi voľným prebásnením 46. žalmu.

Boje v cirkvi

Okrem silných momentov, ktoré priniesol mor, choroby aj tragédia v jeho osobnom živote, sa v tom čase rozmohli veľké nepokoje a hnutia v cirkvi. Medzi rokmi 1517 – 1525 išlo o konflikty medzi Lutherom a rímskou cirkvou. Po roku 1525 sa začali konflikty a boje na viacerých frontoch. Luther cítil, že v stávke je jeho rodina, povesť a práca pre dielo reformácie – teda celá jeho existencia.

Keďže si mnohí spájajú pieseň „Hrad prepevný“ s reformáciou, myslia tým aj na to, že obsah bojovej piesne je namierený hlavne na boj proti pápežovi a Rímu. Treba si však uvedomiť, že v čase, keď Luther píše svoj slávny chorál, povstali viaceré skupiny, ktoré sa odtrhli od Ríma. Boli to konkrétne osoby alebo skupiny ľudí, ktorí tvrdili, že nasledujú Bibliu (a Luthera), ktorí sa chceli vzbúriť proti vláde, čo však Luther zásadne odmietal. Iní sa pýtali, či sú vôbec potrební kňazi, lebo verili, že ktokoľvek môže hlásať Božie slovo. Niektorí začali spochybňovať krst malých detí. Najväčšia polemika, ktorá neskôr vyústila do rozkolu medzi vetvami reformácie a oddelila reformátorov Nemecka a Švajčiarska, bola polemika sviatostná, teda teologické a vieroučné boje o chápanie sviatosti Večere Pánovej.

Už 1500 rokov Cirkev chápala a vyznávala, že Ježiš dal jesť a piť pri svätom prijímaní svoje pravé telo a pravú krv. Nikto to v cirkvi nespochybnil. V rokoch po začatí reformácie sa objavovali rôzne výklady o Večeri Pánovej. Ľudia začali tvrdiť, že Ježiš nemohol skutočne myslieť vážne to, čo povedal, a že slová: „Toto je moje telo“... a „Toto je moja krv“ treba chápať iným spôsobom.

Napríklad švajčiarsky reformátor Uldrych Zwingli tvrdil, že „je“ neznamená „je“, ale skôr „symbolizuje“. Iní tvrdili, že je nemožné, aby Ježiš

položil svoje telo a krv na viacero oltárov súčasne. Ďalší hovorili, že keďže Ježišovo telo je teraz v nebi, nemôže byť súčasne aj na zemi. Celkovo sa v tomto období objavilo niekoľko stoviek rôznych výkladov, ktoré všetky popierali, že Ježiš skutočne dal jesť a piť svoje telo a krv pri sviatosti oltárnej.

Luther videl túto polemiku priamo súvisiacu s ohlasovaním evanjelia. Veril, že doslovné Ježišove slová treba vyznávať a brániť.

V tejto polemike Luther tvrdil, že neexistuje nič pravdivejšie, istejšie alebo mocnejšie ako Božie slovo. Skutočne, Pánovo slovo je „hrad prepevný". V boji medzi Lutherom a tzv. sakramentármi (popierači reálnej prítomnosti Ježiša v sviatosti) bolo Pánovo slovo „dôveryhodným štítom" („zbroj výborná i sila", ES 263, v. 1). Štítom na obranu pred ich chybou a „zbraňou" použitou na boj proti nim. Zlý nepriateľ používal „veľkú moc a klam" (v češtine „moc a mnohá lesť"), aby zakryl Ježišove slová.

V 3. verši sa spieva: „Hoc diablov plný bol by svet". Luther skutočne veril, že žije v posledných dňoch, pretože kázanie Evanjelia — že sme ospravedlnení milosťou skrze vieru — a Písmo boli jasne vyučované a pritom stále a stále vychádzali na povrch spory a kontroverzie. Svet sa zdal naozaj plný „diablov", ktorí prekrúcali Ježišovo učenie. Tento verš končí nádejou, že „slovíčko ho porazí". V prípade sporu o Večeru Pánovu, to malé slovo, ktoré diabla „porazí" je z Ježišových slov pri Večeri Pánovej: „Toto **je** moje telo... Toto **je** moja krv."

Lutherov chorál končí vyznaním, že Pánovo Slovo zostáva naveky, aj keď nepriatelia budú stále útočiť. Za Lutherových čias hrozilo veľmi reálne nebezpečenstvo, že by mohol prísť o život, všetok majetok, povesť a rodinu. Napriek tomu sebavedome spieva, že víťazstvo bolo vybojované a kráľovstvo neba nám zostáva. Lutherov chorál „Hrad prepevný" je tak chválospevom útechy a nádeje uprostred životných skúšok, rôznych pokušení a sporov v cirkvi.

Hymnus, ktorý spája

Lutherov chorál (nem. originál: „Ein feste Burg ist unser Gott") sa v nemeckých luteránskych zboroch spieva nielen v deň pamiatky reformácie 31. októbra, ale je určený aj ako hlavná pieseň na 1. pôstnu nedeľu. Evanjelium

1. pôstnej nedele totiž hovorí o Ježišovom pokúšaní na púšti (Mt 4, 1 – 11). Po 40 dňoch na púšti bol Ježiš pokúšaný všetkými spôsobmi, ktorými budeme aj my vždy pokúšaní. Bol v pokušení spochybňovať a pochybovať o samotných Božích zasľúbeniach.

Uprostred svojho pokušenia Ježiš „porazil" diabla jediným „maličkým" Slovom. Vzýval Božie zasľúbenia, zaznamenané v Písme. Pretože Ježiš porazil diablove pokušenia, vieme, že v Ňom aj my prekonáme diablove pokušenia a skúšky.

Môj priateľ navštívil ostrov Madagaskar a tam vyhľadal evanjelický zbor. Luteránsky zbor je veľmi aktívny. Počíta vyše milión ľudí. Bola práve 1. pôstna nedeľa. V preplnenom kostole sa po prečítaní spomínaného evanjelia rozozvučala melódia Lutherovho chorálu. Tu na Madagaskare, tisíce kilometrov od našich kostolov spievali, Malgaši tento veľký chorál. Prostredníctvom spoločnej liturgie, kázne a slávneho Lutherovho chorálu sa luteráni na celom svete zjednotili vo vyznávaní pravdy, že Pán je náš prepevný hrad, výborná výzbroj a znamenitá sila. Pevnosť žitia...

Myslime na to, keď budeme aj na Pamiatku reformácie spievať „Hrad prepevný je Pán Boh náš". Lutherova pieseň nie je len „bojovou hymnou reformácie", znamená pre nás oveľa viac. Je to nádherný hymnus útechy uprostred skúšok, utrpenia a pokušení.

Pripomína nám, ako reformátor Dr. Martin Luther a iní hlásali v ťažkých dobách pravdu v láske napriek mnohým prekážkam a ťažkostiam. V živote nášho reformátora mor, smrť dieťaťa, spory v cirkvi a iné boje spôsobili, že Luther ešte viac priľnul k svojmu Pánovi, ktorý je mocným hradom, pevnosťou pre všetkých, ktorí Mu dôverujú.

Spievajme preto tento veľký Lutherov chorál nielen raz v roku, ale vždy, keď potrebujeme útechu a potešenie, povzbudenie a posilnenie pre naše životné putovanie.

Martin Vargovčák

Prevzaté z: https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/martin-luther-a-jeho-choral-hrad-prepevny-je-pan-boh-nas

Navštívili nás hostia z Fínskej luteránskej misie

15. novembra 2021 navštívili náš cirkevný zbor hostia z Fínskej luteránskej misie (FLM) Esko Mäki-Soini s manželkou Sandi. Predstavili prácu FLM, priblížili súčasnú situáciu vo Fínsku a úvahy, ako ďalej.

1. Predstavenie Fínskej luteránskej misie

FLM má celkovo 5 misijných staníc a svoju misijnú činnosť zameriava zvlášť na národy bez evanjelia:

I. na Židov,

II. na oblasť „okno 10/40“ a tiež na Rusko,

III. na rozširovanie Biblie,

IV. na prenasledovaných kresťanov.

Štyria pracovníci FLM prišli v Afganistane o život.

Aktivity FLM smerujú v Grécku k utečencom, v Estónsku, Rusku a Nemecku k Turkom, v Anglicku k Židom.

(Pozn.: okno 10/40 je oblasť, ktorá zahŕňa severnú Afriku, Stredný východ a Áziu. Rozkladá sa od šírky 10 stupňov N až po 40 stupňov N rovníka. Krajiny v tejto oblasti sú zatvorené kresťanstvu, ľudia v nich žijúci majú obmedzené vedomosti o evanjeliu a minimálny prístup k Biblii a kresťanským materiálom. Žijú tu temer dve tretiny svetovej populácie s väčšinou moslimov, hinduistov, budhistov a nenáboženských národov. Zároveň je tu najvyššia koncentrácia ľudí žijúcich v chudobe. Takmer všetky krajiny na svete, ktoré sú známe pre prenasledovanie kresťanov, sú umiestnené v okne 10/40.)

2. Súčasná situácia vo Fínsku

Štát poskytuje cirkvám autonómiu. Väčšina z 11 ev. biskupov je liberálnych – podporujúcich gay pride (pochody LGBTI ľudí) a „dúhové" cirkevné zbory: Dvaja – traja biskupi sa k týmto témam stavajú neutrálne. Výsledok: v r. 2011 – 2021 opustilo cirkev 787 225 registrovaných členov. Pre liberálov nie je cirkev dosť liberálna. Podľa biblických kresťanov sa cirkev odklonila od Písma sv. Týmto masívnym odchodom ľudí, stráca cirkev aj značné financie. Absolventov teológie sa pýtajú, či budú ochotní žehnať homosexuálne zväzky. Ak nie, má to svoje dôsledky. Napríklad absolvent teológie sa predstavil v 17 cirkevných zboroch. Nikde sa ho nepýtali na jeho duchovné smerovanie. Všade dostal otázku, či bude ochotný požehnávať homosexuálne zväzky.

Pozitívne je, že vo Fínsku pôsobí 7 prebudeneckých hnutí. Oficiálna cirkev im redukuje financie a nedovolí užívať ich budovy.

25. januára 2022 sa má konať súd s Päivi Räsänen, kresťanskodemokratickou poslankyňou Päivi Räsänen, ktorá v rokoch 2011 – 2015 pôsobila ako ministerka vnútra Fínska. Dôvodom je, že Päivi Räsänen citáciou biblických statí obhajovala manželstvo ako zväzok muža a ženy.

Fínsko bolo vždy známe ako krajina brániaca slobodu. Obžaloba Päivi Räsänen naznačuje prielom do slobody prejavu a náboženskej slobody cirkvi. Rozhodnutie súdu môže mať vplyv aj na ďalšie štáty Európy.

3. Ako ďalej?

Kľúčovou úlohou je výchova ľudí v cirkevnom zbore na základe biblických právd.

Dôležitá je modlitebná podpora (por. 2. Mojžišova 17, 12: *„Keď Mojžišovi ruky oťaželi … Áron a Chúr podopierali jeho ruky jeden z jednej, druhý z druhej strany. Tak zostali jeho ramená pevné až do západu slnka."*)

Dôležitá je aj potreba vzdelávania v oblastiach: manželstvo, interrupcia, eutanázia.

V slovenčine vo vydavateľstve Creativpress – Erdélyi boli vydané tri knihy manželov Niilo & Päivi Räsänen: A čo tak Manželstvo? A čo tak interrupcia? A čo tak eutanázia?

V niektorých krajinách už vyšla kniha „Červená niť Bibliou“ (cca 250 strán.) FLM by ju chcela vydať aj na Slovensku.

Na záver stretnutia náš hosť uviedol svoj vlastný príbeh z obdobia, keď v krajinách východného bloku vládol ateistický režim. FLM sa usilovala dodávať – pašovať do týchto krajín Biblie v montovaných domoch. Jednou z krajín bolo aj Slovensko. V roku 1988 došlo k dramatickej situácií pri prekládke Biblií zo Švédska do slovenských dopravných prostriedkov tak, aby sa mohli rozširovať aj na Slovensku. Aj tento príklad je dôkazom Božej lásky a ochrany.

Jozef Kováč, člen redakčnej rady

Vyhlásenie k obžalobe fínskej kresťanskodemokratickej poslankyne

Vyhlásenie Zboru biskupov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, k obžalobe fínskej kresťanskodemokratickej poslankyne Päivi Räsänen.

Zbor biskupov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku (ECAV) sa pripája k podporným hlasom mnohých z celého sveta a vyjadruje podporu pani Päivi Räsänen, členke Fínskej evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a Fínskeho parlamentu.

Poslankyňu fínskych kresťanských demokratov Päivi Räsänen generálna prokurátorka obžalovala z dôvodu obhajoby manželstva muža a ženy citáciou biblických statí, ktoré sú údajne základom k podnecovaniu nenávisti voči sexuálnym menšinám. Konanie generálnej prokurátorky vnímame ako bezprecedentný prielom do náboženskej slobody cirkvi a slobody prejavu, ktoré sú garantované právnym poriadkom jednotlivých členských štátov EÚ aj medzinárodnými zmluvami o ľudských právach. Zmyslom vyjadrenia biblických postojov k jednotlivým kultúrno-etickým otázkam nie je znevažovať sexuálne menšiny v spoločnosti. Schopnosť vyjadriť biblický názor a postoj v demokratickej krajine nemôže byť definovaný ako podnet k rasovej neznášanlivosti. Považujeme za absolútne neprípustné, aby cito-

vanie Písma a zotrvávanie na jeho princípoch bolo považované za protiprávne konanie. Takýto postoj ohrozuje slobodu slova, slobodu vierovyznania, dáva Bibliu na index zakázaných kníh a stavia sa proti základnému poslaniu kresťanskej cirkvi – šíreniu evanjelia v pravde biblickej zvesti.

Touto cestou vyjadrujeme menovanej a stíhanej Päivi Räsänen podporu a spolupatričnosť. Žiadame Fínsku generálnu prokuratúru, aby zrušila obžalobu voči pani Päivi Räsänen.

Mgr. Ivan Eľko – generálny biskup ECAV
Mgr. Ján Hroboň – biskup Západného dištriktu ECAV
Mgr. Peter Mihoč – biskup Východného dištriktu ECAV

Prevzaté z: https://www.ecav.sk/aktuality/stanoviska-a-vyjadrenia/vyhlasenie-k-obzalobe-finskej-krestanskodemokratickej-poslankyne

Knihy do vašej pozornosti

Niilo & Päivi Räsänen: A čo tak manželstvo? A čo tak interrupcia? A čo tak eutanázia?

Tri brožované publikácie (každá má 112 strán, cena za všetky tri spolu 9 €) vydal Creativpress Bratislava v r. 2020.

Knihy pochádzajú od fínskeho evanjelického manželského páru obdareného piatimi deťmi. Niilo je doktorom teológie, farárom a riaditeľom Fínskej luteránskej misijnej akadémie (biblickej školy). Jeho manželka

Päivi je lekárkou, od r. 1995 poslankyňou fínskeho parlamentu za kresťanských demokratov. V r. 2011 – 2015 zastávala post ministerky vnútra Fínska. V publikáciách ponúkajú inšpiratívne, povzbudivé čítanie a solídne argumenty na podporu diskusií v časoch meniacich sa svetonázorov. Knihy môžu byť užitočné pri diskusiách v študijných skupinách v cirkevných zboroch či na biblických hodinách.

Použitie citácií biblických statí na obhajobu manželstva muža a ženy zo strany Päivi považuje generálna prokurátorka Fínska za údajný základ k podnecovaniu nenávisti voči sexuálnym menšinám a podala na Päivi Räsänen obžalobu. Zbor biskupov ECAV na Slovensku vyjadril stíhanej Päivi Räsänen podporu a spolupatričnosť.

Štěpán Rucki: Ve víru evoluce

(Neodarwinizmus a inteligentní design ve světle faktů) vyd. Křesťanský život, Český Těšín 2021.

Autor, MUDr. Štepán Rucki, CSc., primár detského oddelenia nemocnice v Třinci, angažovaný evanjelik, v publikácii odkazuje na mnohé vedecké objavy z nedávnej doby, ktoré odhaľujú neschopnosť evolučnej teórie a neodarwinizmu objasniť vznik života a jeho rozmanitosti. Kniha môže poslúžiť ako zdroj dôležitých informácií pre diskusiu na tému evolúcia a stvorenie a pomôcť ľuďom hľadajúcim odpovede na otázky o počiatku. (Formát B5, 308 strán, 12 prehľadných tabuliek a 45 schém a obrázkov)

Pán Boh má veselých ľudí rád

Kto je dedo Mráz?
Dedo Mráz je brat svätého Mikuláša,
ktorý vstúpil do komunistickej strany.
(Z humorných zápiskov brata biskupa Fedora Ruppeldta)

Z aktivít Strediska evanjelickej diakonie

V Stredisku evanjelickej diakonie (SED) na Partizánskej ul. 2 v Bratislave v rámci tvorivých dielní zhotovili obyvatelia domova seniorov jesenné ikebany a svietniky, ktorými bola vyzdobená spoločenská miestnosť. Práve v nej sa uskutočnil violončelový koncert syna jednej z klientok SED. Tento umelecký zážitok krásne zavŕšil jesenný deň.

Fotoreport

Spevokol z Penziónu pre seniorov v Lamači, Na barine, slúžil obyvateľom SED na Partizánskej 2 v Bratislave

Služby Božie v Stredisku evanjelickej diakonie.

Dávid Valovič a Kristína, rodená Matúšková, po ich sobáši 18. septembra 2021 v Dúbravke. Kristínke ďakujeme za službu mladým v našom zbore, aj za členstvo v redakčnej rade časopisu Evanjelická Bratislava. Novomanželom prajeme hojné Božie požehnanie.

Služby Božie nielen pre deti 26. septembra 2021

Nové podlahy
v našom kostole,
jeseň 2021

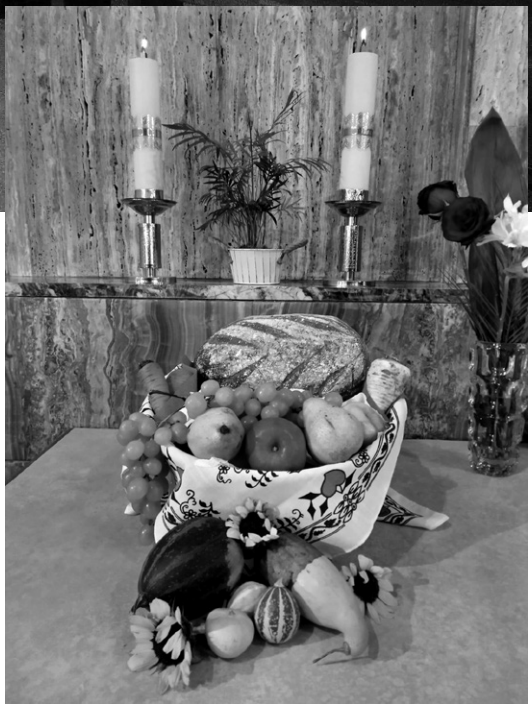

Poďakovanie za úrody, 3. október 2021

Konfirmácia v Novom kostole 31. októbra 2021

Jesenný dorastový výlet na Kačín

Konfirmácia v Novom kostole 31. októbra 2021

Pani Gizka zo SED
sa dožila 101 rokov.
Srdečne blahoželáme.

Obyvateľky Strediska ev. diakonie v Bratislave zhotovili krásne adventné vence.

Naši mladí sa 17. 11. 2021 stretli s 15 študentmi a 2 učiteľmi z dánskej Biblickej školy Mariager Bible College.

EV 4391/11
ISSN 1338-7936